

ŠUMARSKI LIST

Pretplata za nečlanove K 12 na godinu. — Članovi šumar. društva dobivaju list bezplatno — Članarina iznosi za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda K 10 i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K 2 i 1 K pristupnine i za »Šum. list« K 4 u ime preplate. — »Lugarski viestnik« dobivaju članovi lugari badava. Pojedini broj »Šum. lista« stoji 1 K. Članarinu i pretplatu na list prima predsjedništvo društva.

Uvrstbina za oglase: za 1 stranicu 16 K; za $\frac{1}{2}$ stranice 8 K; za $\frac{1}{3}$ stranice 5 K 20 ū. $\frac{1}{4}$ stranice 4 K. -- Kod višekratnog uvrštenja primjereni popust.

Gospodarstvena osnova za šumu kr. i slob. glavnoga grada Zagreba.

U broju 6. Šum. lista od g. 1908. otisнута je gospodarstvena osnova za šumu grada Zagreba, koju je sastavio p. n. g. kr. kot. šumar Rudolf Erny, te radi koje je hrvat.-slavon. šumarsko društvo na dne 5. listopada 1908. učinilo izlet u rečenu šumu.

Izvješčujući o tomu izletu u dvobroju Šum. lista za studeni i prosinac 1908. obećali smo, da ćemo se na tu osnovu pobliže osvrnuti — tomu obećanju ovime udovoljavamo.

U svrhu da se naša razlaganja mogu što laglje srađnjivati sa dotičnim odsjecima osnove, držati ćemo se što više onog po-redjaja, kakav je u samoj osnovi.

Odsjecima A. fizikalni odnošaji i B.) posjedovni i pravni odnošaji ne imamo ništa primjetiti, te stoga odmah prelazimo na odsjek C) »gospodarski odnošaji«. Tu na strani 205. u alineji 3. točke 5. nailazimo na tvrdnju, »da je obzirom na glavnu potrebu, koja se iz te šume namiruje, naime potreba ogrieva, bukva najshodnija vrst drva«. To u savezu sa navodom na strani 209., gdje je u alineji 2. naslova »Svrha gospodarenja« navedeno, da je za temelj budućega gospodarenja uzeto načelo »u prvom redu potrajno uživanje (valjda podmirenje) glavne potrebe grada, naime ogrieva«, znači, da je kod sastavka gospodarstvene

osnove, kao glavna svrha budućega gospodarenja uzeto načelo
»što veća proizvodnja ogrievnog drva za pokriće
vlastite potrebe grada (za gradske uredе i škole).

Stim načelom, kojemu su dalnji propisi osnove glede izbora vrsti uzgoja, drveća, načina sječe i t. d. logične posljedice, nismo nikako sporazumni.

U smislu ustanova alineje 2. točke a) § 18. naputka za sastav gospodarstvenih osnova, odnosno programa, koji je izdan naredbom kr. hrv.-slav. dalm. zem. vlade, odjela za unut. poslove od 23. travnja 1903. broj 23.152, glede sastavka gosp. osnova i programa, i t. d., kojom je dozvoljeno, da se u onim slučajevima, kada posebne kućanske potrebe šumoposjednika zahtjevaju, da se u šumi proizvode stanoviti drvni sortimenti (u ovom slučaju ciepanice za ogriev), ima za obhodnju izabrati ono doba, koje tim zahtjevima odgovara, — mogao je grad Zagreb odrediti, da se osnova ima sastaviti na načelu „najveće produkcije ogrievnoga drva“, nu iz niže navedenih razloga držimo da to nikako nije bilo niti shodno, niti u interesu grada Zagreba, i to iz slijedećega:

1. Jedan dio gradske šume sastoji se već danas iz hrastovih sastojina, a stari panjevi po Zagrebskoj gori kazuju nam, da je u njoj u prijašnja vremena hrast bio u većem dijelu vladajuća vrst drveća, a i sadašnji stajbinski i klimatički odnosi upućuju nas, da bismo znatan dio današnjih bukovih sastojina mogli pretvoriti u hrastove sastojine. U višim pako položajima, gdje je danas skoro izključivo bukovina, vidimo da bukovog podmladka skoro nigdje ne imamo, ali zato, da u tim sastojinama imamo skoro svagdje liep naravan jelov podmladak.

Pošto dakle sama narav protežira cieniju jelovinu, to bi se bukovina u buduće dala uzgojiti samo umjetnim načinom uz znatne troškove, a čemu to, kada naravnim načinom t. j. bez posebnih ogojnih troškova, možemo uzgojiti u svakom pogledu (hygijenskom, turističkom i finansiјalnom) vriedniju jelovinu, a naročito makar i umjetnim načinom mnogo vrijedniju hrastovinu.

2. Grad Zagreb ne ima ovlaštenika, kojima bi on bio obvezan davati ogrevno drvo u naravi, a pošto sam grad leži na stjecištu željezničkih pruga i za splavi brodivoj Savi, to si on ogrevno drvo potrebno za peći gradskih ureda i škola, može u svako doba i uz razmjerno jeftin novac (možda jeftinije nego li iz gradske šume) dobaviti kupom.

3. Grad Zagreb bude se takodjer po vremenu okoristio sa modernim napriekom u pogledu loženja prostorija u velikim zgradama, te bude u dogledno doba u svoje urede uveo centralno loženje, čime će njegova potreba na ogrevnom drvu spasti na minimum.

3. Gradska šuma je uslijed pomanjkanja modernih prometila danas još dosta daleko od grada, a ako se i izgradi konjski tramvaj do Gračana ili Šestina, to će ipak dobava ogревa iz gradske šume ostati dosta skupa, a to s razloga, što mala cijena bukovoga ogrevnoga drva i razmjerno mala količina istoga, ne će dozvoljavati da se do šume i po samoj šumi izgrade i uzdržavaju kakova modernija prometila n. p. željezница (makar i na pogon s konjima), ili žicara (Drathseilbahn). Drvo će se i u buduće izvažati kolima, a takav će izvoz biti uvjek nerazmjerno skup s razloga, što se žiteljstvo živuće izpod Zagrebske gore, imajući dovoljno ine laglje i unosnije zarade, slabo bavi izvozom šumskih proizvoda, a ne će se tim ni u buduće mnogo baviti.

4. Šume u Zagrebskoj gori, naročito pako gradska šuma jesu sada već, gdje do tih šuma ne ima modernog i jeftinog prometila, izletište Zagrebaca, a biti će to u velikoj mjeri po gotovo onda, kada se do podnožja Zagrebske gore bude sagradilo kakovo moderno prometilo, što će se svakako u dogledno vrieme morati dogoditi. Stoga i iz tih razloga treba da se u mjesto bukovine uzgoji što više crnogorice, koja se ali riedko gdje rabi kao ogrevno drvo, nego se u glavnome upotrebljuje za gradnjiku.

5. U predpredzadnjoj alineji odsjeka (str. 213.) »Ustavljenje prihoda za buduće deset godište« tvrdi *

se »da je gradjevna vriednost bukovine skoro jednaka vrijednosti goriva I. razreda«, a pošto radi dalekoga i u obće skupoga izvoza ne može niti ciena ogrieva na panju biti znatna, čemu onda užgajati u prvom redu takovu malovriednu vrst drveća.

Stoga držimo da svrha gospodarenja u šumama grada Zagreba ne bi smjela biti ta, da se u prvom redu proizvodi ogrievno drvo za gradske peći, nego da bi svrha gospodarstva u prvom redu imala biti ta, da se ponajprije udovolji higijenskim, turističkim i estetskim potrebama gradskoga žiteljstva, a zatim da se uzme obzir na finansijski efekt, naime da se vodi takovo gospodarstvo, koje će uz udovoljenje spomenutim potrebama, davati takodjer povoljan novčani prihod.

Prvom zahtjevu, naime da se šuma uredi tako, da bude udovoljavala i potrebama, koje na nju kao na klimatičko bioravište, budu stavljali zagrebski gradjani, tvrdi g. sastavljač osnove (vidi str. 209. alin. 9.), da je takodjer udovoljeno, te da je cielo gospodarstvo prema tomu udešeno.

Mi to u osnovi ne možemo naći, dapače držimo da osnova određuje protivno. Po našem mnienju udovoljilo bi se tomu zahtjevu tek onda, kada bi se gradska šuma uredila kao njeke vrsti naravni perivoj.

Tako su već pred decenije počeli uredjivati svoje šume razni napredni gradovi u kulturnom svetu n. p. grad Hanover već g. 1892. (vidi o tom raspravu umir. nadšumarnika Krafta u »Allgemeine Forst-u. Jagd.-Zeitung g. 1892. i 1893.«), nu čemu da idemo u tudjinu kad imamo takovih primjera i u blizini. Tako su trgovišta Samobor i Krapina, te zemljишtna zajednica Fužine za njeke djelove svojih šuma zamolile i od kr. zem. vlade doobile dozvole, da ih smiju urediti ne kao obične šume, nego kao naravne perivoje.

Kada su tako napredno radili onako maleni i siromašni šumoposjednici, to držimo da je svakako grad Zagreb kao prva obćina u zemlji, u prvom redu dužan, da svoju šumu u korist zdravlja i odmora svojih gradjana, uredi na taj najmoderniji način. To mu je moguće udovoljiti, tim većma, što grad

Zagreb niti do sada nije iz svoje šume imao znatnih prihoda, niti kod njegovog inog velikog dohodka igra kakovu ulogu pitanje »hoće li iz svoje šume imati koju stotinu kruna godišnje manje ili više prihoda«.

Nu i ovoj potonjoj svrhi, naime nastojanju, da grad iz svoje šume dobije po mogućnosti i неки novčani prihod, dalo bi se udovoljiti time, kada bi se umjesto produkcije ogrieva, za princip budućega gospodarstva propisao uzgoj što vrednijih vrsti drveća. U tu svrhu morala bi se bukovina u nižim položajima što više pretvoriti u hrastovinu, a prema gore, gdje stojbinski odnošaji nisu povoljni za uzgoj hrastovine, imalo bi se što većma podupirati uzgoj i razvitak crnogorice, koju već i sama narav izrazito podupire potiskivanjem do sada vladajuće bukovine.

Pri tomu ne bi se smjelo zaboraviti na uzgoj raznih eksota, niti bi se smjelo šablonski sjeći sve što po redu dodje pod sjekiru, nego bi se pojedine liepe skupine i stabla imala ostaviti netaknuta u svrhu, da prekinu monotonost i jednoličnost jednakodobnih sastojina koje umaraju oko i duh gledaoca, te sjeću i ogoj uvjek voditi tako, da uz ceste, puteve i staze bude uvjek što više hladovine.

Ovakovim načinom gospodarenja polučila bi se sjedne strane za planinare (turiste) i izletnike toli poželjna promjena sastojina, a s druge strane uklonio bi se ne samo dosadanji deficit u šumskom gospodarstvu, koji glasom računa na strani 207. i 208. dosada iznosi godišnje 820 K, nego bi se po vremenu morao polučiti i znatan suficit. Konačno bi se obzirom na okolnost, što ima mnogo zakržljalih i uslied sniegoloma pokvarenih bukovih, a naročito hrastovih sastojina, koje bi trebalo čim prije na novo kultivirati, polučilo takodjer ne samo to, da bi se mogao sjeći osnovom predviđeni etat, nego bi se on za prve decenije mogao znatno i povisiti, čime bi grad Zagreb i uz napuštanje uzgoja sastojina za ogrev, mogao iz svojih šuma kroz nekoliko decenija dobivati na pretek ogrevnoga drva.

Prelazimo sada na sljedeći odsjek, na „Gospodarstveno razdjelenje“. Tu se vidi da su u svrhu toga raz-

djelenja, uz neznatne iznimke sasvim racionalno u duhu da-
našnje znanosti i propisa naputka za sastavak gospodarstvenih
osnova, upotrijebljene naravne medje, kojih u toj šumi uslijed
konfiguracije tla u obilnoj mjeri imade. Jedino udara u oči
da žila kucavica čitave gradske šume, naime liepa, široka i
solidno gradjena Sljemenska cesta, u većem dielu nije
upotrijebljena u svrhe gospodarstvenoga razdjelenja. To u ovom
konkretnom slučaju sasvim opravdano nije učinjeno obzirom
na to, što ta cesta uslijed veoma strmoga tla ima svu silu ve-
likih zavoja, te stoga nije uporabiva kao medja odjela.

Usprkos ali toga, što se ta cesta u većem dielu nije
mogla upotrijebiti za svrhe gospodarskoga razdjelenja, morala
se je koli ona, toli i svi prosjeci i svi putevi, koji su širji
od 4 m. u smislu ustanova predzadnje alineje § 4. i točke 7.
§ 7. naputka za sastav osnova, izlučiti kao posebni odsjeci i
kao takovi u nacrtu posebno obilježiti. U izkazu pak o po-
vršina nije se smjela njihova površina podjeliti i pribrojiti
razmjerno k susjednim odsjecima, nego su se imali posebno
izkazati i ubilježiti sa svojom posebnom oznakom i svojom
faktičnom (cielom) površinom.

Uz to je po našem mnjenju koli radi poboljšanja izvoznih
prilika, (sada naime ima još u toj šumi predjela, iz kojih se radi
nepristupnosti ne može drvo izvažati), toli da se udovolji potre-
bama izletnika, te učine pristupnima sve liepe točke (kao što
je n. p. učinjeno sa „Adolfovcem“), trebalo potrebne još ceste
puteve i staze, ako već ne odmah izgraditi, a ono barem tra-
sirati, te i oni upotrijebiti za gospodarsko razdjelenje. Time bi
to razdjelenje bilo detaljnije, a to je kod šume, koja se ima
uređiti kao naravni perivoj, potrebno.

Glede sjekoreda (sječnih poredaka) primjetiti je, da je iz
nacrtu vidljivo, da ima više tih sjekoreda. Po strielicama, koje
u nacrtu imaju označivati pravac sječe, dadu se doduše naslu-
ćivati medje tih sjekoreda, odnosno koji odjeli sačinjavaju po-
jedini sječni poredak, nu to nije dovoljno jasno niti izvan svake
dvojbe. Stoga se je u tom pogledu trebalo držati ustanova na-

putka, te medje sjekoreda u nacrtu označiti onako, kako je to propisano u šemi znakova za gospodarstveni naert, koji prileži naputku, a podjedno imalo se je u odsjeku »Gospodarstveno razdjelenje« navesti, koji odjeli sačinjavaju I., koji II. i t. d. sjekored.

Nadalje nije sastavitelj osnove udovoljio ustanovama ali neje 1. i 2. §. 5. naputka, koje propisuju, da se medje odjela imaju u šumi na točkama, gdje se križaju i lome, a na prosjecima u stanovitim razmacima trajno označiti stupcima, koji se imaju obilježiti tekućim brojevima i u gospodarstvenom nacrtu naznačiti u svrhu, da se kod provadjanja gospodarstvene osnove, nuždne izmjere na ove stalne točke nadovezati mogu, odnosno propustio je medje odjela naznačiti trajno na medjašnim stablima«.

Posljedica toga bila je ta, da prigodom izleta šumarskoga društva, sam sastavljač osnove višekrat nije točno znao u kojem se odjelu nalazi.

Neće li se s toga da ta osnova i gospodarstveno razdjelenje šuma ostane samo na papiru, te s toga kao mnoge druge, medju inima i ona gospodarstvena osnova, koju je naš blagopokojni prvak Mijo Vrbanić godine 1876. sastavio bio za ovu istu gradsku šumu, ostane ne provedena, morati će se svakako to obilježenje provesti i to čim prije, jer inače neće ga niti sam sastavljač osnove moći naknadno pronaći i u naravi obilježiti, nego će ga uz znatni trošak morati ponovno mapovati.

Koja naime korist i od najboljega gospodarstvenoga razdjelenja, ako je ono samo na papiru, te niti upravljajućem šumaru, niti nadzornomu organu ne daje u naravi podatke za orientaciju i ustanovljenje u kojem odjelu se nalazi.

Dolazimo sada do »Izbora vrsti uzgoja«.

Tu moram prije svega spomenuti, da se je tu imalo raspraviti i obrazložiti samo »zašto se i u buduće ima zadržati

visoki uzgoj šume (vidi §. 16. naputka) « dočim sve ostalo, što je u tomu odsjeku navedeno glede oplodne i preborne sječe za razliku od drugih načina sječe, spadalo bi u odsjek »Način sječe« (vidi §. 19. naputka).

Ovo smo morali spomenuti zato, da nam se ne bi prigovorilo radi toga, što i mi kod izbora vrsti uzgoja govorimo o načinu sječe. Mi to činimo zato, što i ovdje hoćemo, da sledimo onaj tok, kako je u gospodarstvenoj osnovi.

U osnovi je propisana oplođna sječa i to s razloga, što ovaj način u ovom slučaju navodno najbolje odgovara svrhi valjanoga gospodarstva i potrajnoga uživanja, te i is razloga, jer da se je iskustvom u toj šumi dokazalo, da je preborni sjek neshodan radi otešćane kontrole i znatno skupljega izvoza.

Po našem mnenju ne стоји prigovor glede otešćane kontrole, dočim prigovor glede skupoće izvoza dopuštamo ako se on obćenito uzme, nu u ovom konkretnom slučaju držimo, da se iz razloga, koje ćemo niže navesti, nije smjelo na to obazirati.

U neuredjenom šumskom gospodarstvu, u kojem se ne vode bilježke o tomu gdje, kada i što je usječeno i gdje ne ima valjanoga, u naravi vidljivo obilježenoga gospodarskoga razdjelenja i gdje nisu sjećine u gospodarstvenomu nacrtu urisanе, a u naravi vidljivo obilježene (vidi §. 45. naputka), jeste bez obzira na to, da li se vodi čista, oplodna ili preborna sječa, nemoguća koli kontrola po sječnoj površini, toli i ona po prihodu na drvu (vidi §. 46. naputka). Tamo pako gdje postoji valjano gospodarsko razdjelenje u naravi, gdje su sjećine i u nacrtu i u naravi vidljive i gdje se vode bilježke o tomu gdje, kada i što je usječeno, jeste u svako doba moguća podpuna kontrola bez obzira na to, koji način sječe se u dotičnoj šumi vodi.

Vraćamo se sada na prigovor glede skupljega izvoza iz prebornih šuma. Tu moramo naglasiti, da u gradskoj šumi danas, izuzam spomenute glavne ceste, valjanih izvoznih puteva tako-rekući nema. To doduše nije ni malo laskavo za prvu gradsku obćinu u zemlji, ali je fakat sa kojim je g. sastavljač osnove

mislio da mora računati. Kada ali uzmemo u obzir finansijsku snagu grada Zagreba i njegovu dužnost, da s jedne strane radi turističkih, higijenskih i estetskih razloga, a s druge strane radi što boljega ukorišćenja proizvoda svoje šume, mora naći sredstava i načina, da uzmogne u svojoj šumi što prije izgraditi podpunu mrežu valjanih šumskih puteva, tada držimo da spomenuti prigovor pada, jer čim u ovako isprekidanom tlu, kao što je gradska šuma, u kojoj se iz uvodno spomenutih razloga ne može izgraditi nikakovo modernije prometilo, koje bi se moglo rentirati, imamo dovoljno izgradjenih puteva, tada izvoz iz preborne šume, ili u obće neće biti skuplji nego li iz šume sa oplodnom sječom, ili ako bude skuplji, to ta skupoča može biti samo veoma neznatna.

Obzirom na navedeno, nadalje s razloga, što je gradska šuma već sada dobro posjećeno izletište, a po vremenu će biti ljetovalište i klimatičko lječilište, te konačno i radi rentabiliteta same šume, držimo da bi se u gornjim predjelima imala što većma uzgajati jelovina i bezuvjetno i nadalje pridržati preborna sječa, dakako redovita ali ne obična, nego hrpmična. Jedina naime preborna sječa daje uvjek hladovinu i jedino ona omogućuje, da možemo izbjegći toli dosadnim, neliepim i monotonim jednakodobnim sastojinama. Jedino ta sječa omogućiti će gradskom šumaru, koji dakako treba da ima volje i smisla za šumsku estetiku, da shodnim provadjanjem preborne sječe šumu pretvoriti u naravni perivoj, u kojemu će se izmjenjivati raznovrstne grupe (u jednim će prevladjivati tanja, u drugim deblja stabla, u jednim jelovina, u drugim bukva, u trećim jasen, a u četvrtim borovac — *Pinus Strobus* i t. d.).

U onim pako odjelima, gdje se sada već nalazi hrastovina, kao i u onima, gdje bi se bukva imala zamjeniti sa hrastom, imala bi se opravdano voditi oplodna sječa.

Vodjenje oplodne sječe u jednom dielu šume, a preborne sječe u drugom, nužno bi uvjetovalo razdjelenje te šume u dva uredajna razreda, nu to ne bi smjelo biti zapriekom, da pače to ne samo da bi bilo shodno, nego neobhodno je nužno i iz razloga, koje ćemo spomenuti kad bude govora o »obhodnji«.

Na eventualni prigovor, da u istoj nadmorskoj visini imamo i istočno i zapadno ležećih strana, na kojima ne može uspjevati jedna te ista vrst drveća, pak da s toga niti odjeli koji bi spadali k uredajnom razredu hrastovine, a niti odjeli spadajući k uredajnom razredu jelovine i bukovine, ne bi bili suvisli, nego da bi mjestimično bili izpremješani, moramo odgovoriti, da to nije tako bitan i važan razlog, da bi u ovom slučaju morali na to uzeti obzir.

Malo ima šumoposjednika, čije su šume u jednom neprekutom kompleksu, nego većina ih, uz veće suvisle komplekse, sastoje iz manjih izoliranih čestica, koje se ali ne uredjuju kao posebne jedinice, nego sa obližnjim šumama čine jedan uredajni razred (vidi predzadnju alineju §. 2. naputka).

Vraćamo se sada ponovno onamo, gdje smo prekinuli nit, te na strani 210. u alineji 3. nailazimo na tvrdnju »da je naime poznato, da je u prebornoj šumi priраст najmanje za 20% manji, nego li u sastojinama čiste i oplodne sječe.

Tu tvrdnju držimo preveć riskiranom — nama barem nije poznato, da bi to bilo nedvojbeno dokazano. Dozvoljavamo da je priраст kakvoće (Qualitetszuwachs) i priраст u visinu, u jednakodobnim sastojinama povoljnije, nego li u prebornim šumama, nu da bi priраст na drvnoj gromadi u potonjim šumama bio lošiji, to dvojimo i dvojiti ćemo dotle, doklegod protivno ne bude dokazano srađnjivanjem faktičnih podataka iz jednih i drugih šuma. Predpostavka je pri tomu dakako ta, da se srađnjavaju podatci onakove vrsti drva, koja se uspješno dade uzbogati na jedan i na drugi od spomenutih načina, a ne da se n. pr. srađnuje priраст jelovine kao sjenu ljubeće drvo sa borom, koji treba svjetlo i koji se s toga ne može uzbogati u prebornoj šumi.

Glede izbora vrsti drveća moramo primjetiti, da se u svim gornjim bukovim sastojinama opaža bujan naravan podmladak jelovine, dočim bukovoga podmladka nema. Iz toga se vidi, da sama narav pretvara bukove sastojine u jelove.

S toga držimo, da bi tu pretvorbu vrsti drveća trebalo podupirati s razloga, što bi se s jedne strane polučilo to, da bi ogojni troškovi pali na minimum, a s druge strane uzgojila bi se znatno vrednija vrst drva (jela naime u većem dijelu daje gradljiku, dočim bukva u većem dijelu ogrev). Time bi se u budućnosti znatno podigao prihod šume, a ujedno u znatnoj mjeri udovoljilo estetskim i higijenskim potrebama izletnika i boravioca na Sljemenu — jela naime svojim eteričnim uljem kud i kamo povoljnije upliva na pluća i zdravlje ljudi, nego li šuma listača.

Iz navoda u zadnjoj alineji str. 205. razabire se, da se je već po postojaloj gospod. osnovi imala jela zasadjavati i gojiti, nu po onomu što su izletnici mogli vidjeti, čini se, da je dosadanja šumska uprava grada Zagreba išla baš za protivnim, naime za uništenjem jelovine. S toga držimo da bi ju se ali u buduće imalo što većma uzbunjati.

Glede obhodnje, koja je uzeta sa 100 godina, ne bi prigovarali za onaj slučaj, kada bi držali opravdanim, da se u prvom redu produciraju ogrievna drva, nu pošto držimo, da bi se imala u prvom redu uzbunjati stabla za gradljiku, to ako i stoji, da bukva u 100-toj godini može na ovako dobrom tlu, kao što je u Zagrebskoj gori, dati liepih ciepanica, a i drvo sposobno za tehničku porabu (trupce za piljenje, za podvlake, vesla i vratila), držimo, da bi se ipak prirastne funkcije bukve imale točno istražiti, te tek na njihovom temelju, a ne po Feistmantlovim prihodnim skrižaljkama izračunati, koja obhodnja je gospodarstveno najopravdanja.

Glede jelovine obzirom na njezin upravo kolosalni prirast u Zagrebskoj gori, dozvoljavamo, da će u to doba biti u svakom pogledu sjećiva, nu nije isključeno, da bi se na temelju istraživanja prirasta uspostavilo, da bi niža obhodnja, možda samo od 80 godina, bila gospodarstvenija.

Glede hrastovine, koja u to doba još nepolučuje one dimenziye, koje zajamčuju dobro unovčenje, dade se pozitivno ustvrditi, da je obhodnja od 100 godina preniska.

Po našem sudu nije opravdano, da se je u tom pogledu hrastovina strpala pod istu kapu sa bukovinom, a to tim većma ne, što se bukovina nalazi u višim položajima, a hrastovina u nižim — prostorno odjeljenim položajima, te su se s toga te dvije vrsti drveća mogle, a kako smo već naveli i imale razdieliti i svaka posebno urediti kao posebna gospodarstvena jedinica, što je u ovom slučaju tim laglje, što grad Zagreb ima svoga posebnoga šumara, pa nije potrebno, da se jednostavnosti radi i radi manjega posla, ovako u svakom pogledu raznolične vrsti drveća strpaju u jednu gospodarstvenu jedinicu. To se mora nastojati učiniti kod zem. zajednica, gdje kotarski šumari moraju upravljati sa 10.000 i više rali šume, nu nije potrebno u ovakovom slučaju, gdje šumar ima upravljati sa ciglih 805 rali šume.

Glasom navoda u predzadnjoj alinéji na strani 206. ima gradska šuma značaj »neuredne preborne sječe«. Kada je tomu tako, a po onomu što smo prigodom izleta vidili, doista je tako, tada držimo, da je »Opis sastojina«, umjesto po obrazcu propisanom za šume sa čistom i oplodnom sječom, trebalo sastaviti po obrazcu za preborne šume i to s razloga, što bi »Opis sastojina« sastavljen po obrazcu, koji je propisan za preborne šume, dao puno vjerniju sliku faktične gospodarstvene starosti, debljine i sječivosti pojedinih sastojina.

Biti će da je gospodin sastavljač gospodarstvene osnove držao da ima razloga, da to ne učini, nu tada je u smislu ustanova točke 5/c. §. 10. naputka za sastav gospodarstvenih osnova imao naznačiti barem gornju i dolnju granicu starosti, ili u desetinkama naznačiti površinu, koja odpada na pojedini dobni razred.

Glede »Skrizaljke dobnih razreda i obće porabne osnove« moramo primjetiti, da se te dvie skrizaljke ne nalaze na jednoj tiskanici, kako bi to po naputku imalo biti, nego se nalaze svaka posebno.

S toga je g. sastavljač gospodarstvene osnove mogao u »Skrizaljci dobnih razreda« odsjeke upisivati tekucim

redom, a u »Obćoj porabnoj osnovi« onim redom, kojim dolaze do sječe.

To doduše nije nikakova bitna pogriješka, jer i jedan i drugi način je dopustiv i uobičajen, nu rabio se jedan ili drugi način, svakako držimo, da se je trebalo konsekventno držati jednoga od njih, te da nikako nije bilo dopustivo, da se u „Skrizaljci dobnih razreda“ držalo jednoga načina, a u »Obćoj porabnoj osnovi« drugoga načina. Da se g. sastavljač osnove nije pri tomu držao strogo naputka, razlogom je valjda to, što u ono vrieme još nisu bile izdane tiskanice za taj obrazac, pak se je u pomanjkuju takovih morao poslužiti tiskanicama, ustupljenima mu sa prijateljske strane, gdje su slučajno iz posebnih razloga, spomenuta dva obrazca umjesto na jednoj tiskanici, nalazili se na dvije tiskanice.

Glede »Skrizaljke dobnih razreda« imali bi još primjetiti to, da se je u smislu zadnje alineje §. 12. naputka za sastavak osnova izpod sbroja faktičnih površina sravnjivanja radi, imala takodjer navesti veličina normalne površine, koju bi trebao da zauzimlje dotični dobni razred.

Nejasno je zašto su u »Obćoj porabnoj osnovi« u I. i II. gospodarstvenom polurazdoblju, površine većine odjeka označene u slomcima (odsjeci 3/c, 4/a, 4/b, 4/d i t. d.), gdje brojnik označuje zbiljnu površinu odsjeka, a nazivnik valjda onu, koja odpada na onudrvnu gromadu, koja će se imati vaditi čišćenjem.

To neodgovara propisima alineje 7. § 28. naputka, koji propisuje „da obzirom na to, što staro stabalje, koje se ima čišćenjem vaditi iz starih sjećina, ne sačinjava suvislo obraštenu površinu, to se za svaki odsjek ima izkazati samo njegova drvna zaliha, dočim se na istu odpadajuća površina ima sbrojevno izkazati ispod zbroja redovite sjećne površine, i zatim ovoj pribrojiti.“

Kada je ali g. sastavitelj osnove išao s drugoga stanovišta, to držimo da se je toga morao konsekventno držati, te da takove odsjeke nije smio u II., odnosno III. gospodarskom

razdoblju uvrstiti samo sa cielom površinom, nego je i tu imao uz pravu površinu, u nazivniku naznačiti i njihovu reduciranu površinu.

Opaženo je nadalje da su odsjeci odjela 1. 2. i 3. a dje-
lomice i 5. obrašteni u glavnom sa mlađim stablima od 20
do 30 cm. pr. promjera, koja su kadra tvoriti buduću jednako-
dobnu sastojinu. Stoga držimo da nije opravданo, da se ta stabla
sjeku. U takovim odsjecima držimo da su se imala čišćenjem
povaditi samo ona u njima se nalazeće starija stabla i ona
drveća, koja radi svoje manjičavosti (ranjeno, potišteno) nisu
za daljnji rast sposobna, dočim bi se glavna srednje stara
sastojina, koja bi se nakon čišćenja ubrzo sklopila, imala
ostaviti i dalje gojiti. Da se pako sastojine najednom ne pro-
gali odveć, imalo bi se po našemu sudu čišćenje obaviti na
dva puta.

Prema rečenomu držimo, da se spomenuti odsjeci nisu smjeli
sjeći propisati sa cielom svojom drvnom gromadom, nego samo
sa onom, koja prema razloženom ima doći do sječe.

Izraženomu zahtjevu g. sastavljač ne bi mogao udovoljiti
sve kada bi i htio, a to zato ne, jer po njegovom »Opisu sa-
stojina« nije kadar prosuditi, u kojima sastojinama su mlađa
stabla u tolikoj mjeri zastupana, da su ona kadra sačinjavati
buduću sastojinu, pak stoga da ih se ne ima sjeći. Da je ali
»Opis sastojina« sastavljen bio prema obrazcu za preborne
šume, kako je po našem mnienju potrebno bilo, tada bi se to
iz opisa sastojina sasvim jasno razabiralo.

Nadalje imali bi primjetiti, da držimo, da su se odsjeci
6a, 6b i 6d, obrirom na okolnost, što su to preborom iskva-
rene sastojine, nadalje što su to najstarije sastojine i konačno
što imaju najslabiji obrast, — imali što prije propisati k sjeći
(vidi ustanovu točke 1. § 25, naputka), a ne u I. gospod.
polurazdoblju odrediti samo za čišćenje, čime će se sklop još
većma pogoršati, a tek u III. odnosno IV. gospod. razdoblju
propisati k sjeći.

Konačno primjetiti nam je, da u toj šumi manjka još veoma
mnogo puteva, ima predjela još skroz nepristupnih, iz kojih se

drvo u obće ne može izvažati. Kada se stoga oko izgradnje puteva do sada nije radilo, to bi se tim intenzivnije moralo raditi u buduće, pak stoga držimo da je bilo veoma potrebno, da se je u smislu § 41. naputka izradila i gospod. osnovi kao sastavni dio priložila »Osnova za gradnju šumskih puteva«.

A. Kern.

Uredjenje preborne šume.

Paragrafom 31. ✓ naputka za sastavak gospodarstvenih osnova, odnosno programa, koji je izdan naredbom kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade, odjela za unut. poslove od 23. travnja 1903. broj 23.152. jest glede proračunavanja godišnjega prihoda u prebornim šumama odredjeno, da se drvne gromade, koje se imaju sjeći u pojedinom razdoblju, imaju izračunati tako, da se sadanjoj drvnoj zalihi dotičnoga odsjeka pribroji tekući godišnji prirast do polovice razdoblja (polurazdoblja), u kojem je dotični odsjek opredijeljen za siječu, a zatim da se od tako ustanovljene ukupne drvne zalihe odbije ona drvna gromada, koja prema obavljenom istraživanju ima preostati na površini nakon sječe, pazeci pri tom, da se u pravilu ne smanji broj stabala ili sbroj temeljnica po jutru, koji je kao normalan ustanovljen za dotičnu šumu nakon sječe.

Vaditi se imaju u prvom redu stabla najvišega debljinskoga razreda, u koliko se tome ne protive uzgojni razlozi, a iz ostalih razreda ona stabla, koja se zbog uzgoja sastojine kao prekobiljna, potištenu itd. izvaditi moraju.

Spomenuti naputak jest doduše propisan samo za uređenje onih šuma, koje stoje pod osobitim javnim nadzorom t. j. za šume onih posjednika, koji su navedeni u §§. 1. i 14. zakona od 26. ožujka 1894., kojim se uređuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumama, stojećima pod osobitim jav-

nim nadzorom, nu obzirom na okolnost, što se preborne šume, u koju vrst spadaju skoro sve šume otočke imovne obćine, ne mogu urediti po propisima naputka B. k zakonu od 11. srpnja 1881. o krajiškim imovnim obćina, je kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unut. poslove iznimno dozvolila, da se i šume otočke imovne obćine urede po načelima prvo spomenutoga naputka.

Naša sva istraživanja, koja ćemo ovdje iznositi, odnose se na XVIII. uredajni razred čiste jelove šume zv. »Godača«, koji je uvršten u II. stojbinski razred prema tabelama iz Gorskoga kotara.

Službujući kod otočke imovne obćine, gdje se počam od godine 1907. obavlja revizija, odnosno boljerekući novi sastavak gospodarstvenih osnova, kojemu poslovanju sam i ja bio dodjeljen, imao sam priliku baviti se praktičnom provedbom načela sadržanih u spomenutom naputku, a napose pako sa propisima rečenoga §. 31. pak ćemo u toku ove male rasprave iznjeti o tom paragrafu naša opažanja.

Ne ćemo se pobliže upuštati u raspravljanje načina, kojim se ustanovljuju drvne zalihe i prirasti, pošto su to obće poznate stvari, nego ćemo samo iznjeti o tomu sabrane podatke i iz njih izvesti zaključke.

Pri tomu u prvom redu ima veoma važnu ulogu priраст, koji nam je mjerodavan za računanje u budućnost, a i za odmjeru te budućnosti, s kojom želimo računati, a koja se kod prebornih šuma sadrži u obhodnjici, koja opet stoji u svezi sa debljinskim razredima stabala, koji daju karakter prebornoj šumi.

Mi moramo tražiti vrijeme, u kojemu stabla prsnoga promjera 41—50 cm povećaju svoj promjer za 10 cm i tim predu u debljinski razred 51—60 cm, a to vrijeme biti će obhodnjica. Kod nas su se ta istraživanja obavljala pomoću Presslerovog svrdla, pri čemu smo činili izvrtke od 5 cm. duljine, (dulje izvrtke je teško vrtati i čuvati), pa smo ustanovili, da drveta prsnoga promjera:

11 – 20 cm.	trebaju	15 god.	dok im	promjer	priraste za	5 cm.
21 – 30	"	14	"	"	"	"
31 – 40	"	13	"	"	"	"
41 – 50	"	13	"	"	"	"
51 – 60	"	13	"	"	"	"

t. j. prosječno trebaju 14 godina, a da im promjer priraste za 10 cm. trebaju 28 godina.

Prema tome istraživanju može se uzeti obhodnjica sa 30 godina, a podjela u 5 debljinskih razreda i to počam od 11 cm. pa 60 cm., jer drveta ispod 10 cm. se u opće ne inventarišu, a preko 60 cm. ne ćemo uzgajati, pošto takova većinom već tada fizički padaju.

Ova istraživanja daju svakako približan rezultat, s kojim možemo prilično sigurno računati, jer ustanovljen naš prirast prilično se slaže se istraživanjem prirasta u Gorskem kotaru, a i s istraživanjima u alpinskim prebornim šumama, gdje se uzima kao maximum vrijeme od 16 godina, da se prredni promjer uveća za 5 cm.

Nakon ovoga imamo u smislu ustanove alin. 8. točke b §. 18. spomenutoga naputka ustanoviti po katastr. jutru broj stabala, kružne površine i drvnu zalihu za svaki debljinski razred za normalno stanje šume (u našem slučaju jelove) i to prije i poslije sječe — moramo dakle stvoriti t. zv. normalni tip šume, kojemu imamo privoditi današnji abnormalni tip.

Kada dođemo do toga normalnoga tipa, znati ćemo, što onda mora na sječnoj površini preostati, a što se može posjeći za vrijeme od 30 godina, i to oboje obzirom na broj stabala, kružne površine i masu, jer kada znamo, da u V. debljinskom razredu mora biti x drveta, IV. y, III. z itd., da bude šuma normalno obrasla, onda znamo, da nakon sječe mora ostati u IV. razredu x stabala, III. y itd., koji razredi će za vrijeme od 30 godina poslije sječe prijeći u sljedeće više razrede i onda prije sječe imati svoj normalni tip.

Istraživanje i ustanovljenje ovoga normalnoga tipa najteži je posao od svih ostalih i to s razloga, što u današnjoj šumi

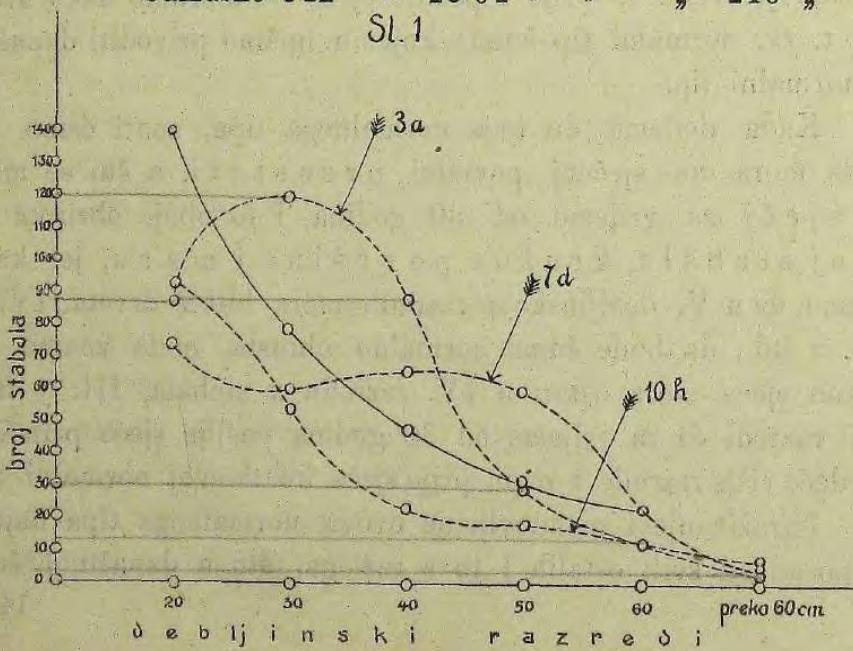
vladaju svakako abnormalni odnosi, koje moramo tražiti u što manjoj mjeri. Mi moramo uzimati onakove površine šume, gdje vidimo, da je obrast 1·00, pa klupiranjem drveta istraživati odnošaj između pojedinih debljinskih razreda, pa promatrati, gdje ovaj vlada povoljnije. Ta istraživanja izvadjali smo na pokusnim plohama od 1 rali.

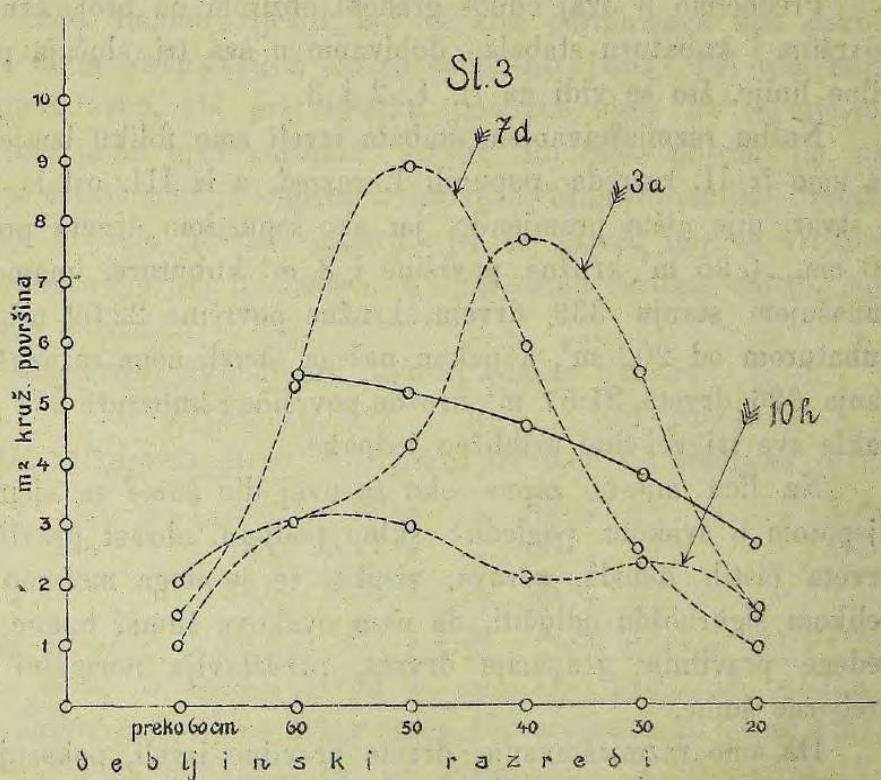
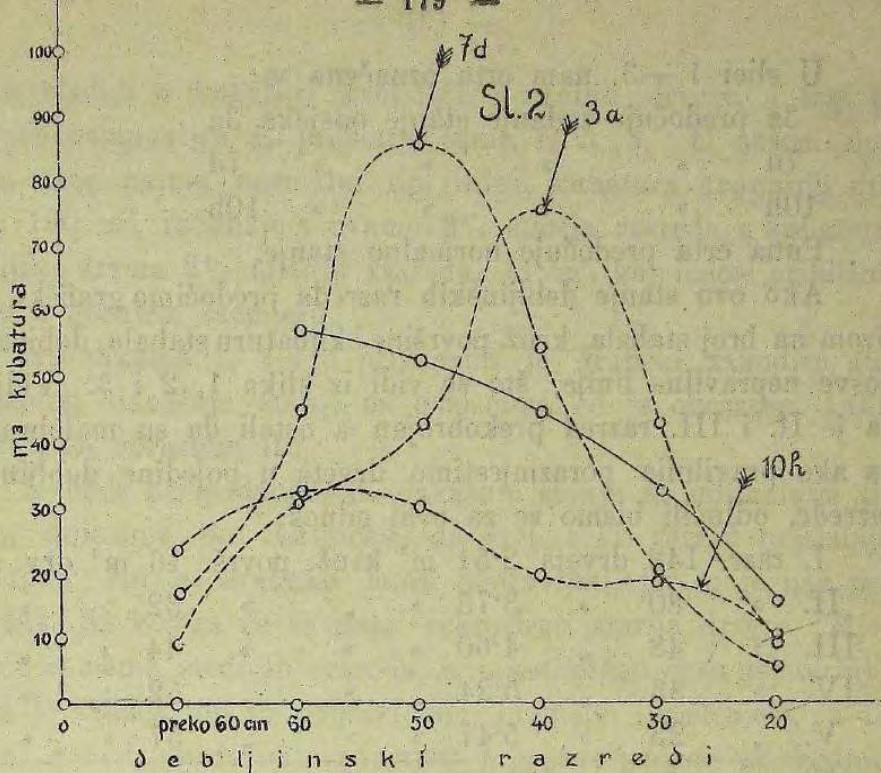
Na licu mesta nakon premjere drveta vidi se odmah, koji je razred slabo zastupan, a koji opet previše. O tomu dobiti ćemo veoma jasnu sliku, ako te odnose predočimo grafički, gdje budemo za broj stabala, kružne površine i mase dobili posve nepravilne linije, a mi moramo tražiti pravilnu liniju, što ćemo niže prikazati.

U našim mnogim slučajevima odlučili smo se, da nam odsjek 3a najbolje predstavlja normalan tip, a brojevno prikazan izgledje ovako:

I. razr. 11—20 cm.	88	drveta, 1 63 m ² kruž. površ. i 10 m ³ d. z.
II. " 21—30 "	120	5·39 " " 43 " "
III. " 31—40 "	88	7·76 " " 75 " "
IV. " 41—50 "	30	4·34 " " 43 " "
V. " 51—60 "	13	2·97 " " 31 " "
preko 60 "	3	0·95 " " 8 " "
Sumarno	342	23·04 " " 210 " "

Sl. 1

U slici 1.—3. nam crta označena sa:

3a predočuje sadanje stanje odsjeka 3a

7d » » » » 7d

10h » » » » 10h

Puna crta predočuje normalno stanje.

Ako ovo stanje debljinskih razreda predočimo grafički, obzirom na broj stabala, kruž. površine i kubaturu stabala, dobivamo posve nepravilne linije, što se vidi iz slika 1, 2 i 3. Vidimo da je II. i III. razred prekobrojan a ostali da su malobrojni, pa ako pravilnije porazmjestimo drveta u pojedine debljinske razrede, odlučili bismo se za ovaj odnos:

I. razr. 142 drveta $2 \cdot 51 \text{ m}^2$ kruž. površ. 16 m^3 drv. zal.

II.	»	80	»	3·75	»	„	»	32	»	»
-----	---	----	---	------	---	---	---	----	---	---

III.	»	48	„	4·60	»	»	»	44	»	„
------	---	----	---	------	---	---	---	----	---	---

IV.	»	33	„	5·24	»	»	»	52	»	»
-----	---	----	---	------	---	---	---	----	---	---

V.	„	23	»	5·47	»	»	»	57	»	»
----	---	----	---	------	---	---	---	----	---	---

Sumarno	326	»	21·57	»	»	»	201	»	»
---------	-----	---	-------	---	---	---	-----	---	---

Predočimo li ovaj odnos grafički obzirom na broj, kružne površine i kubaturu stabala, dobivamo u sva tri slučaja pravilne linije, što se vidi na sl. 1, 2 i 3.

Našim razmještavanjem stabala izveli smo toliku izmjenu, da smo iz II. razreda popunili I. razred, a iz III. ostale, što u stvari nije ništa promjenilo, jer ako ispustimo drveta preko 60 cm., $0\cdot95 \text{ m}^2$ kružne površine i 8 m^3 kubature, imamo u današnjem stanju 339 drveta, kružne površine $22\cdot09 \text{ m}^2$, sa kubaturom od 202 m^3 , a nakon našega obavljenoga razmještavanja 326 drveta, $21\cdot57 \text{ m}^2$ kružne površine i kubature 201 m^3 , dakle sve tri vel. čine približno jednake.

Na licu mjesta zapne oko za ovaj dio šume sa njenom lijepotom u svakom pogledu: sklop podpun, obrast pravilan, drveta čistih debala, zdrava, visoka, te se stoga možemo sa velikom sigurnošću odlučiti, da nam ovakova šuma, nakon izvedene pravilnije grupacije drveta, predstavlja normalni tip preborne šume.

Da smo razmještavanje drveta pravilno izveli, pokazuje i grafičko predočenje, a potvrđuje nam to i onaj razmjer, koji

mora vladati u kubaturi krupnijih i sitnijih drveta, a koji je u opće ustanovljen za preborne šume sa 5 : 3. U našem slučaju, uzev naime normalni tip, iznosi kubatura krupnijih drveta 130 m^3 , računajući ovamo $2\frac{1}{2}$ starija razreda, a kubatura sitnijih drveta $2\frac{1}{2}$ mlađih razreda, 71 m^3 , koji iznosi približno stoje u gornjem razmjeru.

Na slikama 1, 2 i 3 prikazano je grafički također ab-normalno današnje stanje na odsjecima 7d sa obrastom 1:00, te 10h sa obrastom 0:7.

U opće prispoljajući današnje stanje sa normalnim tipom, dolazimo do zaključka, da je I. i II. razred najslabije zastupan, što se svakako mora popravljati, jer to je naš po-mladak, iz kojega će se imati rekrutirati starija drveta. Mje-stimičio nema srednjih razreda, a mjestimično opet najstarijih. Naša je zadaća, da to popravljamo budućim uređenjem, a to ćemo izvesti opreznim vadjenjem i popravljanjem uz štednju pojedinih deblijinskih razreda.

Sada imamo riješiti, što se kod normalnoga tipa nakon sječe mora ostaviti, a što se smije posjeći. Pri tom nam je mjerodavno, da pri dolasku ponovne sječe na to mjesto, moramo imati opet normalno stanje, što ćemo postići tim, da danas ostavljamo iz pojedinih razreda brojевно toliko drveta, koliko ih ima sljedeći razred, jer taj razred ima za vrijeme obhodnjice prijeći u sljedeći, a sjeći ćemo razliku između susjednih razreda.

Na našem normalnom tipu izgleda to ovako:

	ostaviti:			posjeći:		
I.	Od 142 drveta	80 sa	144 m ² k. p. i	9 m ³	62 drveta sa	7 m ³
II.	»	80	„	2·35	„	13 „
III.	»	48	„	3·17	„	14 „
IV.	„	33	„	3·68	„	16 „
V.	„	23	„	—	„	57 „
	od	326	»	184	„	107 »

Dakle ostaviti se mora svega 184 drveta sa $10\cdot64 \text{ m}^2$ kruž. površine i 94 m^3 kubature, pri čemu će kroz 30 godina IV.

razred prijeći u V. itd., a prvi će se popuniti iz onih drveta izpod 10 cm. i tako kada nakon 30 godina dodjemo na taj odsjek ponovno sjeći, imati ćemo opet normalno stanje. Godišnje bi se imalo sjeći $3 \cdot 5 \text{ m}^3$.

Pošto smo ovako odredili što ima normalno ostati na jednoj rali svake sječne površine, to lahko sječivi prihod prema ustanovi alin. 2. §. 31. naputka izračunamo tako, da prema današnjem stanju odsjeka i prirastu ustanovimo drvnu zalihu u vrijeme sječe, pa da eventualni suficit zalihe propišemo k sjeći, a u slučaju deficita da napustimo sječu dotle, dok se stanje ne popravi, eventualno da vadimo samo fizički propala drveta, ako to dozvoljavaju obični uzgojni uslovi.

1. primjer: Na pokusnoj plohi od 1 rali u odsjeku 7d ima se odrediti, što se ima sjeći.

Odsjek pada u 1. polurazdoblje, a kako bi se u našem specijalnom slučaju sječna površina prvoga polurazdoblja imala posjeći na jedanput, ne ćemo računati prirasta,

	ostaviti:	posjeći:
I.	Od 74 drveta sa 7 m^3	74 drveta sa 7 m^3 , 00 drveta sa 00 m
II.	» 61 » » 20 » 61 » » 20 » 00 » » 00 »	
III.	» 65 » » 55 » 35 » » 30 » 30 » » 25 »	
IV.	» 60 » » 86 » 23 » » 37 » 37 » » 49 »	
V.	» 24 » » 55 » 00 » » 00 » 24 » » 55 » preko 60 cm 5 » » 17 » 00 » » 00 » 5 » » 17 »	
	289 » » 240 » 193 » , 94 » 96 » , 146 »	

Dakle po 1 rali imati će se usjeći 96 drveta sa kubatrom od 146 m^3 . Vidimo da je IV. razred u današnjem stanju 2 put jači od normalnoga, dočim I. i II. znatno su ispod normalnoga stanja, a od prekobrojnosti IV. razreda dolazi i jači etat. —

2. primjer je u odsjeku 10h.

Ovaj odsjek određen je za sječu u 2. desetgodištu, prema čemu se ima pribrojiti sadanjem zalihi 15 godišnji prirast, a isto tako uvećavaju se i prsni promjeri za 5 cm, kao što i prirašćuju kružne površine.

Sadanje stanje je ovo :

I.	93	drveta	9	m^3	1·44	m^2	kruž.	površ.
II.	53	"	19	"	2·31	"	"	"
III.	24	"	20	"	2·16	"	"	"
IV.	20	"	30	"	3·00	"	"	"
V.	13	"	32	"	3·04	"	"	"
preko 60 cm	6	"	23	"	2·10	"	"	"
	209	"	133	"	14·05	"	"	"

Nakon 15 godina stanje je ovo :

			ostaviti	sjeći				
I.	110	drveta	15	m^3	110	drveta	00	m^3
II.	58	"	29	"	58	"	00	"
III.	30	"	26	"	30	"	00	"
IV.	22	"	39	"	22	"	00	"
V.	14	"	40	"	4	"	10	"
preko 60 cm	13	"	39	"	00	"	13	"
	247	"	188	"	224	"	23	"
							67	"

Kod ovoga odsjeka vidimo, da će u njemu i nakon 15 godina vladati abnormalno stanje i da ćemo moći izvaditi sva drveta preko 60 cm, a od V. razreda samo 10 drveta, svega $67 m^3$, dočim u ostale razrede kao malobrojne, ne smijemo dirati.

Ovo su izračunavanja etata, koja se odnose na jedinicu površine, a kad se ova proračunaju za svaki odsjek, jednostavnim multipliciranjem sa brojem rali odsjeka, dobiju se rezultati za cijeli odsjek, kako je to označeno u obrascima izračunavanja godišnjega sječivoga prihoda.

Ovakovo bi računanje sječivoga prihoda bilo onda, kada ne bi bilo šumskih šteta, eventualno elementarnih nepogoda, a da se i na ovo uzme obzir, mora se na sječnoj površini za toliko više drveta nad normalno ustanovljenim ostavljati, koliko ovakovim pojavima odgovara, odnosno za toliko umanjiti sječivi prihod.

Kod otočke imovne obćine se stoga osobito obzirom na znatnije šumske štete, ne računa sa zbiljnim prirastom, nego se uzimlje u račun samo 50% toga prirasta.

Naša istraživanja odnosila su se na čiste jelove šume, a da se ustanovi normalni tip za mješovite šume, radi se istim naprijed opisanim načinom.

Petar Manojlović, šum. pristav.

LISTAK.

Osobne viesti.

Imenovanje. Njegovo cesarsko i kraljevsko Apostolsko Veličanstvo blagoizvolilo je previšnjem rješenjem danom u Beču dne 10. ožujka t. g. premilostivo imenovati kr. šum. savjetnika Ivana Kolaru kr. šumarskim nadsavjetnikom u VI. činovnom razredu sa sistemiziranim berivima, a previšnjem riešenjem izdanom u Beču dne 11. ožujka t. g. blagoizvoljelo je kr. šum. nadinžiniru Albertu Rosmanithu premilostivo podjeliti naslov i značaj kr. šumarskog savjetnika uz oprost pristožba.

Ban kraljevine Hrv. Slav. i Dalm. imenovao je kr. račun. revidenta Ivana Grčevića kr. rač. savjetnikom u VIII. čin. razredu sa sustavnim berivima i upraviteljem odsjeka IV. B (za imovne obćine) računarskoga ureda kr. hrv. slav. dalm. zem. vlade. Nadalje imenovao je: Jovana Metlaša šumarnika i zamjenika upravitelja gospodarstvenoga ureda petrovaradinske imovne obćine upraviteljem toga ureda u istom svojstvu; Bogoslava Hajeka nadšumara — procjenitelja gradiške imovne obćine šumarnikom — procjeniteljem u VIII. činovnom razredu; kotarske šumare: Teodora Solarica i Mirka Majera kod križevačke imovne obćine, Viktora pl. Peičića kod gradiške imovne obćine, Gavrila Kovačevića i Jovana Matića kod petrovaradinske im. obćine, te Vaclava Fuksa kod gjurgjev. im. obć. našumarama u IX. čin. raz.; protustavnike X. čin. raz.: Martina Španića kod gjurđevačke imovne obćine, Tomu Bogoevića kod križevačke imovne obćine, te Aleksandra Ugrenovića kod II. banske imovne obćine, protustavnicima u IX. činovnom razredu; šumarske pristave: Josipa Crkvenca kod križevačke imovne obćine, Ivana Muravića kod brodske imovne obćine, Petra Prpića, Andriju Petracića, Josipa Bujana i Teodora Georgijevića kod gradiške imovne obćine, kotarskim šumarama u X. činovnom razredu; Dragutina Gutvarića akcesistu kod gjurđevačke imovne obćine osigujelom u X. čin. razredu; te Nikolu Gržetu šumarskoga vježbenika kod gjurđevačke imovne obćine šumarskim pristavom u XI. čin. razredu, sve sa sustavnim berivima.

Premještaji. Ban kraljevine Hrv. Slav. i Dalm. premjestio je: na vlastitu molbu kr. šum. povjerenika Alek. Havličeka od kr. kot. oblasti u Dvoru k. šum. odsj. kr. hrv. slav. dalm. zem. vlade; iz službenih obzira kr. kot. šumara II. r. Budimira Strgara od kr. kot. oblasti u Gru-

bišnopolju k onoj u Dol. Lapeu; kr. kotar šumara I. raz. Josipa Gulina od kr. kot. oblasti u Dol. Lapeu k onoj u Grubišnopolju; kr. kot. šumara II. raz. Vasu Vučkovića od kr. kot. oblasti u Vrbovskom k onoj u Samoboru; kr. kot. šumara II. raz. Ljubomira Bugarovića od kr. kot. oblasti u Samoboru k onoj u Ivancu; a na vlastitu molbu kr. kot. šumara I. raz. Stjepana Raymana od kr. kotarske oblasti u Ivancu kr. županijskoj oblasti u Varaždinu.

Umrl. Slavoljub Würth kr. erar. nadšumar u m., kućevlastnik i član našega šum. društva, umro je dne 28. ožujka t. g. u večer u Zagrebu od kapi u 65. godini

S njime se je i opet jedan od bivših absolvenata c. kr. šumarske akademije u Mariabrunnu preselio u vječnost.

Iz velike ljubavi napram šumi i lovnu posvetio se je bio pokojnik šumarstvu.

Uz svoj živahni temperamenat bio je on čelik značaja, poštene misli i dobroga srca, te je bio vjeran drug i prijatelj. Prema predpostavljenima bio je vazda iskren, prema podređenima bio je pako strog, ali uvjek pravedan i objektivan, te je kod svakog, koji ga je poznavao ostao u trajnoj i ugodnoj uspomeni. Kao naobražen stručnjak bio je on i dobar poznavalac primorske (mediteranske) flore, koju je imao prilike upoznati za vrijeme svog poduljeg službovanja kao upravitelj kr. drž. šumarije u Novom — Vinodolu. Za ono vrijeme običavao se je on svake godine, kada je započela odkaza drva za primorske pravoužitnike gospoštije Fužine — Vinodol, sa cijelom obitelju preseliti u osamljenu lugarsku kuću u Kurinu, da bude što bliže kod mjesta svojih dnevnih vanjskih poslova i da što bolje kontrolirati može svoje podređene, kao i izradbu i izvoz drva, te ine radnje.

U Kurinu, vrlo jednostavnom lugarskom stanu usred šume ispod Visočice i Treskavca, obitavao je on bez ikakvog komforata kroz cijelo ljeto, te se je tek onda povratio u Novi, kada su se i primorski žitelji, koji se većim dijelom preko ljeta u gorškim predjelima pri svojim stanicima nalaze, preselili natrag u svoj zavičaj. Dotle su bile već i svi odkaze i premjerbe drva, uopće bio je skoro cijeli šumski posao u toj godini dovršen.

Cim je lovostaja prestala, lovio je bez obzira na vrijeme, u koliko bi mu to njegovi zvanični poslovi dozvoljavali. Bio je oduševljen lovac pače na dan svoje smrti bio je u lovnu na šluke i povrativši se pred večer zadovoljan i posvema zdrav kući, probavio je on večer u krugu svoje mile obitelji, dok mu nije oko 10 sati u večer pala kap, te je ostao smjesta mrtav. Oplakuje ga udovica rođena Tomac, sin Hinko svršeni jurista i kćer Zora, udata Sertić. Sahranjen je uz brojno saučešće svojih drugova od kr. šumarskog ravnateljstva i od šum. odsjeka kr. zemaljske vlade, te mnogobrojnih prijatelja i šlovatelja svih staleža dne 30. ožujka t. g. poslije podne u arkadama na mirogojskom groblju u Zagrebu.

Slava mu, te vječni pokoj njegovojo plemenitoj duši!

Pokojni kr. nadšumar Sl. Würth rodio se je 19. veljače 1844. na Rijeci, svršio je veliku realku, polazio je zatim godine 1863. i 1864. šumarsku akademiju u Mariabrunnu, te je nakon toga stupio kod gospoštije Topolovec kao šum. vježbenik u službu.

Godine 1867. bio je temeljem naredbe kr. financijalnog ravnateljstva u Zagrebu imenovan kr. šum. vježbenikom kod drž. gospoštije Kutjevo, otkud je bio godine 1868. premješten u istom svojstvu kr. šumarskom uredu u Fužinama.

Nakon položenog drž. ispita godine 1870. imenovan je šumarskim oficijalom, a godine 1872. kr. šumarom i upraviteljem kr. šumarije u Novom Vinodolu, gdje je 1886. postao nadšumar. God. 1893. bio je kao kontrolirajući nadšumar premješten kr. šum. ravnateljstvu u Zagrebu. Nakon vjernog, besprikornog i marljivog službovanja od ukupno 29 godina stupio je 15. studena 1896. u stalno stanje mira, te se je trajno nastanio u Zagrebu.

A. R.

Antun Begna, šumarski vježbenik gradiške imovne općine i član našeg društva, umro je 31. ožujka 1909. u bolnici milosrdnih sestara u Zagrebu, nakon duže bolesti, u 27oj godini života.

Pokojnik je bio rodom iz Kraljevica, maturirao god. 1901. na velikoj sušačkoj gimnaziji, a šumarske nauke apsolvirao je na šumarskoj akademiji zagrebačkoj god. 1905.

Usljed pomanjkanja šumarsko-vježbeničkih mјesta posvetio se Begna prvo bitno civilno mjerničkoj praksi u Požegi i Novoj Gradiški, a za kratko vrijeme prešao je u šum. praksu gospodarstvenom uredu gradiške imovne općine.

Šumarski studij izabrao je s razloga, što je u njem gledao kombinovane prirodoslovne i tehničke znanosti, za što je već u đačkim danima pokazivao i imao i volje i smisla.

U pokojnom sam Begni gledao jednu neizrazitu i neopredjeljenu silu, koja se uslijed slabog zdravlja i drugih raznih okolnosti i upliva nije mogla još podpunoma razviti u stalnom smjeru.

Begna je bio čovjek vrlo karakteran, plemenitih osjećaja, tih i skroman, a univerzalno naobražen.

Kao stručnjak nije se mogao istaći radi mladosti, odnosno radi pomanjkanja prakse i iskustva, što je u našoj struci od prijeke potrebe. Bio je sakupio i zgodnu malu stručnu biblioteku i spremao se na ozbiljan rad. Usljed bolesti morao je ali birati zanimiviju i laganiju lektiru, te je do pred samu smrt imao knjigu u rukama i čitao u krevetu, dok mu nebi ruke i oči klonule.

Dok je bio zdraviji bavio se najrađe geodezijom i šum. botanikom.

Bio je obće štovan, te je činovničtvu gradiške imovne općine izgubilo u njemu druga, u kog je polagalo lijepe nade.

U religioznom pogledu bio je prožet materijalističkim principima, a u socialnom demokrata.

Begna je jednom riječi u svakom pogledu bio moderan i napredan.

Nije volio drugome saopćivati svoje nazore. Više je šutio i mislio. Zato ga i nije svatko poznavao.

Pokopan je 2. travnja o. g. na skupnom groblju na Mirogoju. Roditelji su mu odavna pomrli a rodbini ostavlja priličan imetak.

Pokoj vječni Antunu Begni!

A. P.

Vinko Lončarić, kr. kot. šumar I. raz. i član hrv.-slav. šum. društva umro je u Zlataru dne 12. travnja t. g., te je tamo i pokopan

14. travnja t. g. uz veliko saučešće prijatelja. Oplakuje ga udova rođena Noršić

Pokojnik se rodio u Fužinama godine 1860. Nakon svršenih 5 gimnazijalnih razreda otisao je na opstojavše križevačko učilište, gdje je svršio šumarske nauke. Nakon svršenih nauka bio je godine 1880. imenovan kotar. šumarom moslavačkim sa sjedištem u Vojnom Križu. Godine 1° 83. imenovan je kotar. šumarom križevačke imovne obćine u Sv. Ivanu-Žabnom, godine 1890. imenovan je kotar. šumarom za urbar. obćine sa sjedištem u Delnicama, gdje je 1896 godine imenovan kr. kotar. šumarom, odkuda je nakon njakoliko godina premješten u Zlatar, gdje ga je zatekla prerana smrt

Pokojnik je bio veoma ugodan i rado vidjen drug. Kao šumar osobito se je rado bavio mjeracim, te toj njegovoj ljubavi imaju mnoge zemljistične zajednice, s čijima šumama je pokojnik upravljaо, zahvaliti, da su im šume i pašnjaci ne samo omedjašeni, nego da su medje osjegurane trajnim znakovima.

Slava i pokoj vriednomu drugu!

Zakoni i naredbe.

Kod zemljističnih zajednica, koje nisu konačno uredjene prema ustanovama zakona od 25. travnja 1894. (o uredjenju zem. zajednica), nužno je za pravovaljanost zaključaka glavne skupštine ovlaštenika, da je nani pristala nadpolovična većina svih ovlašteničkih glasova.

(Rješitev kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove, od 23. prosinca 1908. broj 66.698).

Zaključak glavne skupštine ovlaštenika zemljistične zajednice R.-K. od 12. srpnja 1908. kojim je zaključeno, da zemljistična zajednica prada L. grofu P. dio čestice broj 596, upisane u gruntovnom ulošku broj 495 obćine R. u površini od 140 četv. hvati, pod n. v. oznakom broj 596/2, za kupovninu od 400 K, ne može se odobriti iz slijedećih razloga:

Spomenuta zemljistična zajednica nije konačno uredjena prema ustanovama zakona od 25. travnja 1894. (o uredjenju zemljističnih zajednica), pa stoga sazivanje ponovne glavne skupštine ovlaštenika zemljistične zajednice s dodatkom, da će se na njoj stvarati zaključci bez obzira na broj prisutnih ovlaštenika, ne ima u zakonu osnova, jer citirani zakon od 25. travnja 1894. ne poznaje takove ustanove, koja bi se u smislu al. 2. §. 32. citiranog zakona mogla doneti samo pravilnikom, kojeg zemljistična zajednica R.-K. jošte ne ima.

Ustanove §§. 32. i 38. citiranog zakona ne sadržavaju propisa o načinu glasovanja i o razmjeru ovlašteničkih glasova nužnih za stvaranje pravovaljanog zaključka glavne skupštine ovlaštenika zemljističnih zajednica, koje jošte uredjene nisu, pa se stoga valja u tom pogledu držati obćenitih pravnih načela, a naročito ustanova § 833. obćeg građanskog zakonika koji propisuju, da se zaključci glede posjeda i upravljanja zajedničke stvari stvaraju većnom glasova, koji se ne broje polag osoba, nego po razmjeru dijelova dionika.

S obzirom na to nužno je bilo za pravovaljanost spomenutog zaključka glavne skupštine, da je nānje pristala nad polovična većina svih ovlašteničkih glasova.

Pošto tomu udovoljeno nije, ne može se taj zaključak odobriti.

Valja stoga tu stvar iznova iznjeti pred narednu glavnu skupštinu ovlaštenika zemljistične zajednice.

U Mjesečniku p. d. priobčio Dr. A. Goglia.

Povjerenstvena izaslanja urednika kr. kotar. oblasti na teret zemljističnih zajednica u svrhu sastava proračuna, te ispitivanja zaključnih računa.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unut. poslove izdala je dne 20. veljače t. g. pod brojem 11.921 na sve županijske upravne odboare slijedeću naredbu:

Dogodilo se je, da su neke kr. kotarske oblasti odredile povjerenstvena uredovanja redom kod svih svojih područnih zemljističnih zajednica radi sastava proračuna i radi izpitivanja zaključnog računa, pa su na ista o trošku zemljističnih zajednica izaslijale svoje urednike.

Da se zemljistične zajednice u buduće poštede od troškova, koje prouzročuju ovakova suvišna povjerenstvena uredovanja; zaboranjuje se pod osobnom odgovornošću predstojnika kr. kotarskih oblasti, da na teret zemljističnih zajednica određuju izaslanje oblastnih urednika na povjerenstvena uredovanja u svim onim slučajevima, kad se radi o sastavu proračuna zemljističnih zajednica, kojih prilike gospodarske nisu vrlo obsežne, ili koje ne razpolazu znatnom prometnom imovinom, ili koje moraju za podmirenje svojih potreba razpisivati namet.

Naročito ne smije se na povjerenstveno uredovanje izaslijati urednik kr. kotarske oblasti radi tega, što među članovima zemljistične zajednice ne ima dovoljno pismenih članova za valjano spisanje skupštinskih za pisnika, pošto se s takovog razloga imade izaslati u skupštinu zemljistične zajednice svagda samo urednik občinskog poglavarstva.

Podjedno se kr. kotarske oblasti upućuju, da se u pogledu načina sastavljanja godišnjih proračuna zemljističnih zajednica točno drže odredaba vladine naredbe od 11 studenog 1900. broj 49.886.

Naročito valja bediti nad tim, da šumarski stručnjaci, kojima je povjerenja stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumama zemljističnih zajednica — potonjima prema netekn spomenutoj vladinoj naredbi barem dva mjeseca prije obdržavanja glavne skupštine, dostave izkaz o dohodku šume i o šumsko-ogojnim, te upravnim troškovima, da se na taj izkaz uzmognе uzeti obzir prigodom sastava osnove proračuna.

Usled toga ne smiju se u nikojem slučaju u navedene svrhe određivati povjerenstvena uredovanja šumarskih stručnjaka na teret zemljističnih zajednica, niti isti smiju o trošku potonjih pisustrovati glavnim skupštinama ili odborskim sjednicama zemljističnih zajednica.

Kad su zemljistične zajednice uredjene, ter imaju pravilnik sastavljen prema obrazcu, izdanom vladinom naredbom od 15. kolovoza 1901. broj 44.803. imaju se glede načina izpitivanja zaključnog godišnjeg računa bezuvjetno obdržavati ustanove §. 35. savezno s onima §. 25. pravilnika, koje određuju slijedeće:

Nakon što budu godišnji računi zaključeni, imadu se obloženi sa svim dokazalima predati odboru za reviziju računa, te po potonjemu uz sudjelovanje obćinskoga poglavarstva najtočnij pretresti i izpitati.

O tom izpitaju pronađeni nalaz ima se zapisnički konstatirati, te račun tečajem 8 dana kod obćinskoga poglavarstva javno izložiti radi mogućih prigovora po ovlaštenicima.

Da je zaključni račun zemljištne zajednice izložen, imade se običajnim načinom u sielu zemljištne zajednice i na oglasniku obć. poglavarstva proglašili.

Prigovori proti zaključnom računu imadu se kod obćinskog poglavarstva pismeno ili usmeno u zapisnik dati unutar roka od osam dana, računajući od dana izloženja.

Bude li proti zaključnom računu uložen prigovor, imati će ga upravni odbor zemljištne zajednice prije glavne skupštine pretresti, te glede istoga svoj predlog glavnoj skupštini staviti, koja će osvrtom na obrazloženi predlog revizionalnog odbora i predlog zastupštva zemljištne zajednice zaključiti o tome „imadu li se zaključni računi odobriti ili nemaju“ (sl. c §. 31. zakona od 25. travnja 1894. o uredjenju zemlj. zajednica).

Ne bude li glavna skupština odobrila račune zemljištne zajednice, imade se o tom stvoreni zaključak sa računima i prilozima u roku od 8 dana predložiti kr. kotarskoj oblasti na daljnje uredovanje.

Računi imadu se nakon odobrenja po glavnoj skupštini, dotično nakon riešenja po nadzornoj kotarskoj oblasti, pohraniti kod obćinskog poglavarstva.

Na temelju propisa §. 50. cit. zakona pristoji nadležnoj nadzornoj oblasti pravo podvrći kontroli i one zaključne godišnje račune, koji su po glavnoj skupštini odobreni.

Sada navedene propise glede izpitanja zaključnog računa valja shodno obdržavati i kod onih zemljištih zajednica, koje jošte nisu uređene prema zakonu od 25. travnja 1894. o uredjenju zemljištih zajednica, dotično i kod svih onih zemljištih zajednica, glede kojih pravilnici u tom pogledu ne sadržavaju dovoljnih i potankih ustanova.

Županijski upravni odbori imadu bedit nad tim, da bude ova naredba najtočnije obdržavana.

Za nadieljenje područnih kr. kotarskih oblasti, prilaže se dovoljan broj primjeraka nazočne naredbe.

Pristojbe obćinskih organa kada sudjeluju kod potrage za kriomčarenim šum. proizvodima, te kod prisilnoga učerivanja šumskih odšteta.

Kr. hrv.-slav.-slav. dalm. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove, izdala je 20. ožujka t. god. pod brojem 6903, na gospodarstvene uredе svih imovnih obćina sljedeću naredbu:

Povodom nastaloga pitanja, da li obćinskim organom pripadaju kakove pristojbe, kada na zahtjev šumovlastnika ili njegovih organa obavljaju potragu za sakrivenimi kriomčarenimi šumskimi proizvodi, obnaži kr. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove odlučiti, da u takovih slučajevih pripadaju obćinskim organom pristojbe propisane naredbom kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove od 19. kolovoza 1908. broj 45.530*)

*) Tom naredbom uvedjene su putne pristojbe obćinskih činovnika i službenika.

Pronadju li se sakriveni šumski proizvodi, to se imadu putni troškovi obćinskih organa zaračunati na teret krivca, a nepronadju li se, imadu se ti troškovi zaračunati na teret stranke, koja je potragu za tražila, te u koje je interesu premetačina u prisuću obćinskih organa obavljeni.

Podjedno se određuje, da su uredi ili organi, koji asistenciju traže, dužni obćinskim poglavarstvima bud predujmice, bud naknadno za asistenciji prisustvujuće obć. organe izplatiti gore spomenute pristojbe kada oni asistiraju prisilnom utjerivanju šumskih odšteta, a isto tako dužni su obćinskim poglavarstvima izplatiti propisne pristojbe za dotične procjenitelje.

Sa doznačenim pristojbama imati će obć. poglavarstva dalje rukovati prema ustanovama poglavja III. gore spomenute naredbe kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove od 19. kolovoza 1908. broj 45.530.

Kao naknada pripadaju u takovim slučajevima šumovlastniku ukupne ovršne pristojbe na teret krivca odredjene u zak. članku XLIV. od godine 1883.

Ob ovoj naredbi imadu se područne oblasti obavijestiti znanja i obdržavanja radi.

Kako i na čiji trošak ima se oblastima odpremati zapljenjeno šumsko oruđe.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove izdala je dne 24. travnja 1909. pod brojem 20. 777 ex 1906. sljedeću normativnu naredbu.

U nadopunjene ovdašnje naredbe od 5. veljače 1899. broj 52.337 ex. 1898., kojom je određen postupak sa zapljenjenim šumskim oruđjem, određuje se još sljedeće.

Na temelju §. 61. šumskoga zakona zapljenjeni predmeti kao: sjekire, lanci, pile i t. d. imaju šumske uprave (šumarije), kao corpora delicti, koji postupovnoj obasti mogu biti potrebni u postupku oko uglavljenja krivca, u pravilu dostavljati oblastima zajedno sa odnosnom prijavnicom. Ako se to pako iz prometnih zaprieka n. pr. radi pomanjkanja pošte ili težine i opsežnosti zapljenjenog predmeta, ne bi moglo odmah učiniti, imati će se zapljenjeno oruđje odpremati dogodice, kada se za to pruži zgodna vozna prilika, nu svakako najmanje četvrt godišnje, izuzam slučaj, da bi za kazneni postupak nadležna oblast radi uglavljenja krivca, koji krivnju ne priznaje, zatražila da joj se zapljenjeni predmeti odmah pošalju.

U onim slučajevima, kada se zapljenjeni predmeti ne mogu slati poštom, imaju se slati použdanom prilikom i uvjek uz potrebiti oprez da oblasti stigne u istinu onaj predmet, koji je bio zapljenjen.

Troškove odpreme zapljenjenih predmeta imaju predujmice nositi dotični šumoposjednici (prijavitelji), a pošto oni spadaju među postupovne troškove, to se imaju priračunati ostalim postupovnim troškovima i u presudi izreći, da ih je dužna nositi presudjena stranka.

U slučaju odriješenja od krivnje, imati će ih nositi šumoposjednik, koji je prijavu podnesao.

Razdioba šumskih glavnica zemljističnih zajednica, odnosno doznaka šumskih tangent tih glavnica, odpadajućih župnim nadarbinama, učiteljima i bilježnicima.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlada, odjel za unut. poslove, u sporazumu s kr. hrv. slav. dalm. zem. vladom, odjelom za bogoštovlje i nastavu, izdala je 5. listopada 1908. pod brojem 38.156 slijedeću naredbu glede razpoložbe tangentama, što odpadaju na župnička (parohijska), učiteljska i bilježnička ovlašteničtva prigodom individualne razdiobe šumskih glavnica zemljističnih zajednica bivših urbarskih obćina.

Župnici (parosi), učitelji i bilježnici kao ovlaštenici zemljističnih zajednica uzporedjeni su prema propisima zakona od 25. travnja 1894. (o uređenju zemljističnih zajednica) glede dužnosti i prava na zajedničku imovinu zemljističnih zajednica urbarskih obćina ostalim ovlaštenicima uz one stege, koje nužno proizlaze otuda, što je ovlašteničtvo rečenih osoba skopčano s njihovom službom, dakle pripadnost same službe, pa zato i prelazi na svagdašnjega nosioca te službe.

O t a l e s l i e d i :

1. da na župnička (parohijska), učiteljska i bilježnička ovlašteničtva, koja su za potrebe drvarije putem segregacije nadijeljena, mogu za slučaj individualne razdiobe šumskih glavnica odpasti samo tekući kamatni prihodi odnosnih glavnicih tangent ;

2. da i sam kamatni prihod tih tangenta može pripasti ad personam samo onim osobama, koje u to vrieme vrše dotično zvanje i za vrieme, dok ga izvršuju. Da se medjutim ukloni unapredak svako neizpravno shvaćanje, valja imati na umu ovo :

Za pitanje, koji se župnik (paroh), učitelj ili bilježnik ima smatrati ovlaštenikom zemljistične zajednice, odlučan je tamo, gdje je zemljistična zajednica već uređena, unos u temeljnoj knjizi, inače je odlučna dotle, dok se zemljistična zajednica ne uredi segregacionalna osuda ili nagoda

Ako se tim temeljnim izpravama navodi, da je nadijeljen ovlašteničtvom župnik (paroh), učitelj ili bilježnik bez potanje oznake, tada kamatni prihod pripada svagdašnjem nadležnom župniku (parohu) učitelju ili bilježniku ; navodi li se pako, da je nadijeljena buduća (koja se tek osnovati ima) župa, škola ili općina, onda se odnosna ovlašteničtva imadu smatrati i d e a l n o o d r e d j e n i m a sve dotle, dok se ne osnuje župa, škola ili općina, te prema tome do kreiranja njihova pripada izvršivanje i uživanje ovlašteničkih prava ostalim urbarskim ovlaštenicima.

Kod individualne razdiobe šumskih glavnica zemljističnih zajednica urbarskih obćina ima se u buduće postupati prema izloženim načelima obdržavajući još i ove potanje propise :

I.

Radi li se o razdiobi cijele postojeće šumske glavniice ili samo o izlučenju jednoga dijela njezinoga bez dužnosti povratka, valja:

a) tangentu rimokatoličkog župnika uz uređovnu namiru predati neposredno nadležnom (nad-) biskupskom ordi-

narijatu, koji će voditi brigu, da se ta glavnica koristonosno uloži, kako bi kamate svakovremeni župnik mogao uživati, te o tom podjedno obaviestiti odnosnog župnika;

b) tangentu grčko-iztočnoga paroha izručiti uz uredovnu namiru eparhijskom administrativnom odboru, te o tom u isto vrieme obaviestiti odnosnu crkvenu obćinu na ruke njezinoga crkvenoga odbora;

c) tangentu dušobrižnika evangeličko-auguzburžke konfesije predati odnosnoj crkvenoj obćini uz uredovnu namiru, podpisano po kuratoru, dušobrižniku i nadzorniku;

d) tangentu dušobrižnika evangeličke reformirane konfesije izručiti crkvenoj obćini i to njezinom prezbiteriju na uredovnu namiru, podpisano po predsjedniku t.j. dušobrižniku i po staratelju, te o tom, kao i pod toč. c) istovremeno obaviestiti predsjedničvo nadležnoga seniorata na ruke seniora;

e) tangentu učitelja ako ne premašuje iznosa od 600 K., radi koristonosnoga uloženja predati nadležnom obćinskom poglavarstvu, inače pak pripisati kr. hrv.-slav. zemaljskoj blagajni u Zagrebu u svrhu nabave vrednostnih papira, te o tom podjedno obaviestiti nadležno obćinsko poglavarstvo;

f) tangentu obćinskog bilježnika izručiti uz uredovnu namiru nadležnom obćinskom poglavarstvu radi koristonosnoga uloženja uz podjednu obavest obćinskog zastupstva.

Kamate glavnica, pomenutih pod e) i f) izručivat će se svagdašnjemu učitelju odnosno obé. bilježniku.

O izručbi tangentâ bilo kojih osoba, navedenih pod a)—c) ima se uvek obaviestiti i kr. hrv.-slav. dalm. zemaljska vlada, odjel za bogostavlje i nastavu.

II.

Dieli li se cielašumska glavnica ili izlučuje li se samo dio njezin u vrhu individualne razdiobe uz dužnost povratka bilo uztezanjem kamatnoga prihoda preostalog diela šumske glavnice ili inim kojim načinom, — ne će se u tom slučaju tangentе, što odpadaju na ovlaštenike pod a)—f) izplatiti, već se u onim iznosima, kako su ustanovljene pravomoćnim razdiobenikom, pridržati kod preostale šumske glavnice, dočim će ovlaštenici pod a)—f) navedeni primati i nadalje dosadanje kamate bez obzira na izlučenjem nastalo umanjenje šumske glavnice.

Svi propisi, koji stoje u opreci s ovom naredbom, stavljuju se izvan krijepti. Odpravku ove naredbe priložen je dovoljan broj otisaka za nadieljenje područnih kr. kotarskih oblastih, gradskih te obćinskih poglavarstva.

Knjižtvo.

Šematizam gospodarskih i šumarskih činovnika Hrvatske i Slavonije. Izdalо društvo gospodarskih i šumarskih činovnika. U ime društvenog upravnog odbora sastavio društveni tajnik M l a d e n Vučimir, pristav slavonskoga gospodarskoga društva. Osijek 1909.

Ovaj šematizam predstavlja prvu knjigu ove vrsti u hrvatskoj literaturi. Glavni razlog izdanju šematizma bio je, kako se to u predgovoru ističe taj, da se upravi „Društva gospodarskih i šumarskih činovnika“ podade podloga, na kojoj će osnivati svoj daljni rad. Društvo imade nakanu, da šematizam proširi sa opisima pojedinih posjeda, a bude li ta nakana ostvarena, što je svakako za želiti, tad će ova knjiga na svojoj vrijednosti znatno dobiti.

Sam sastav ovog prvog šematizma dosta je primitivan. On sadržaje samo imena činovnika vlastelinskih i većih dobara, ter imena onih činovnika, koji se ne nalaze u takovoj službi, no po svojem zvanju stoje u svezi sa poljoprivredom. Tako su unjemu navedeni i šumar. činovnici kod političke uprave i kod imovnih občina u bivšem kraljiškom području, nu ne sasvim točno, tako n. pr. su navedeni šumarski činovnici u šumar. odsjeku kr. zem. vlade, ali je ispušten zemaljski šumarski izjedinstveni. Svaki početak je težak, nu kod budućega izdanja je svakako za željeti, da taj šematizam bude točniji.

Za podlogu sastava uzeto je razdjeljenje po županijama. Na kraju šematizma pridodano je potpuno abecedno kazalo. Pred popisom činovnika otisnut je predgovor, a iza ovoga ljetopis društva gospodarskih i šumarskih činovnika sa popisom odbora i članova.

Prethodno će ova knjiga interesovati najviše same gospodarske i šumarske činovnike. Nadalje će knjigu u svoje svrhe moći upotrebiti razne tvrtke, koje trebaju adrese gospodarskih i šumarskih činovnika, za koju je svrhu šematizam osobito prikladan, jer sadržaje potpunu adresu činovnika.

Knjižarama i privatnicima dobavlja djelo knjižara R. Bačić, Osijek I., na koju se valja obratiti.

Cijena K 2.— Poštom pojedini primjerak 10 fil. više.

ШУМАРСКИ ГЛАСНИК Лист за шумарство и шумску индустрију, орган српског шумарског удruženja.

Primili smo 1. i 2. broj rečenoga lista, koji je početkom tekuće godine počeo izlaziti u Beogradu. Izdaje ga i uredjuje Dr. Gjoka Jovanović, sekretar minist. narodne privrede. Šumarski glasnik izlaziti će kao organ „Šumarskog udruženja u kraljevini Srbiji“, u mjesecnim svezcima, a stoji izvan Srbije za članove 10, a za nečlanove 20 dinara u zlatu.

Sadržaj 1. i 2. broja je sliedeći: Naša reč. — Pravila šumarskog udruženja. — Popaša u šumama od Jak. Markovića. — Jedan normalan tip planinske šume od Vlad. D. Popovića. — Naše šumarstvo od Milana M. Jovanovića. — Izrada i proračunavanje kačarske gradje od dr. Gj. St. Jovanovića. — Potreba izmena u zakonu o šumama od Jov. Bukovala. — Treba li dopustiti da se i dalje razvija rudarstvo u Srbiji na štetu šumarstva od Jevdj. Jov. Marinkovića. — Reč dve o nesavremenom gazdovanju s opštinskim i seoskim šumama i utrinama od Svet. D. T. — Kad treba seći šume? od Milana M. Jovanovića. — Privredni plan od dr. Gj. St. Jovanovića. — Bilješke. — Licitacije. — Književni pregled. — Oglasli.

Pozdravljamo srdačno taj novi glasnik i našeg sudruga na polju unapredjenja šumarstva i šumarsko-staliških pitanja, želeći da se ne samo održi, nego i što bolje razvije i time podupre i unapriedi svrha, radi koje je počeo izlaziti.

Različite vijesti.

Predavanja za praktične šumare na c. kr. visokoj školi za kulturu tla u Beču. Biti će skoro dva decenija što su na spomenutoj školi uvedena predavanja (Unterichtskurse) za praktične šumare i gospodare, koji traju samo njekoliko dana, a svrha im je, da stručne krugove upozna sa najnovijim uspjesima znanstvenoga izraživanja i sa novijim znanstveno-praktičnim metodama iz cijelokupnoga područja šumarstva i gospodarstva. Ta predavanja obdržavat će se ove godine za vrijeme od 24.—28. svibnja t. g., a zaključiti će se na 29. svibnja t. g. sa malim izletom u gornju Štajersku. U svrhu da se poluci što uži kontakt između znanosti i prakse, obratio se je rektorat spomenute škole u sporazumku sa profesorima šumarstva, na njeke praktičare sa molbom, da bi i oni držali predavanja. Toj molbi su se mnogi i odazvali. Program predavanja obnarodovati će se naknadno, nu imena onih, koji su obećali držati predavanja poznata su već sada, pak ih ovdje donašamo. To su slijedeća gospoda: Docent nadzornik Dr Bersch; šumski kontrolor kneza Lichtensteina O. Bittmann; profesori Dr. Cieslar, Grau, J. Marchet i dvorski savjetnik Dr. A. vitez Guttenberg; docenti D. H. vitez Guttenberg i Dr. Štritar; centralni ravnatelj dobara Hufnagel; šumarnik Janka; zemaljski šumar, nadzornik i ravnatelj Dr. Hugo vitz; šumar nadsavjetnik H. Reuss; lovački spisatelj Dr Riegler; šumski upravitelj Dr. Sedlacek; šumar, nadsavjetnik Dr Trubrig i profesor E. Wachtel.

Prijave za sudjelovanje na predavanjima imaju se najkasnije do 22. svibnja t. g. upraviti na rektorat spomenute visoke škole.

Gradnja šumske željeznice. U javnoj skupštini gradiške imovne obćine iznio je gospodarstveni ured pred zastupstvo predlog radi izgradnje šumske željeznice u srezovima „Tisovačko i Vrbovačko brdo“.

Gradnja šumske željeznice ima omogućiti exploataciju nepristupnih djelova tih srezova, a uz to shodnije namirenje pripadnosti pravoužitnika i dotiranje vlastitog skladišta drva.

Biti će da je to prvi slučaj znatnije invsticije jedne imovne obćine u svrhu same exploatacije šuma. Stoga će možda zanimati kratak opis projektirane željeznice prema obrazloženom predlogu gospodarstvenoga ureda.

Šume leže u brdskom predjelu, a najveća visina iznosi 616 metara (Maksimov hrast) nad morem.

Površina svih šuma, koje leže u dohvatu te željeznice, iznosi okruglo 5600 jutara.

Uporabom željeznice crpila bi se sada razpoloživa zaliha sjećive šume od približno 260.000 m³, dakle bi se ta željeznica — pošto godišnji etat tih šuma iznosi okruglo 13.000 m³ — rabila i podržavala za vrijeme od 20 godina, a nakon toga rabila bi za ostale djelove, koji bi međutim do sjeće dorasli, te bi tako ta željeznica ostala u trajnoj porabi.

Zasnovana je izgradnja dviju glavnih pruga željeznice izvan područja posjeda imovne općine tako, da se drvo bude moglo izvazati na cestu i time učiniti pristupnim i onim selima, koja su od tih sre-

zova znatno udaljena — a uz to kao Posavska sela — nisu spremljena za vožnju drva iz brdskih strmina.

Usljed toga odpasti će nužda ušumljenju tih sela u Posavske srebove, te će nam naši dragocjeni hrastići svojoj svrsi t. j. lih tehničkoj porabi ostati sačuvani.

Jedna glavna pruga ove željeznice imala bi ići od točke, gđe potok Pokotina izlazi iz sreza „Tisovačko brdo“ kroz selo Tisovac do ceste kraj Godinjaka, a ta bi se imala po osnovi odmah izgraditi.

Ovdje bi imao primjetiti, da mi se izgradnja te pruge u svojoj celosti, ne čini nipošto nuždnom.

Ako bi već mogao dopustiti nuždu izgradnje pruge od utoka Jambrovca u Pokotinu, do južnog kraja sela Tisovca, nikako ne mogu da shvatim potrebu produljenja pruge do sela Godinjaka, jer tu pruga ide dobrrom, kao dlan ravnom 3 klm. dugačkom cestom.

Na ravnoj cesti dovoz kolima ne igra toliku ulogu, pa bi stoga skladište drva ispod Tisovca dovoljno odgovaralo opravданoj faktičnoj potrebi žitelja.

Time bi se snizili troškovi izgradnje i uzdržavanja te pruge kroz toliki niz godina.

Druga glavna pruga, koja će se međutim morati izgraditi tek onda, kada se iscrpe šume (predvidno godine 1921.) nalazeće se u dohvatu prve glavne pruge; imala bi ići od točke gđe potok Maglaj izlazi iz sreza „Vrbovačko brdo“ do ceste kraj sela Vrbova.

Osim tih glavnih pruga morale bi se izvesti nuzgredne pruge, koje bi prema slijedu sjećina, ove spajale sa gore označenim glavnim prugama. Od ovih bi se pruga, koja spaja okružje III. sreza Tisovačko brdo sa prvo spomenutom glavnom prugom, morala izgraditi odma.

Pravac te pruge bio bi iz Drežnika šljemenom u okružje II. Tisovačkog brda — putem do cote 479 na kotu 521, a od ovuda u uvalu potoka Jambrovac te tom uvalom do utoka Jambrovnog u Pokotinu.

Prva glavna pruga zajedno sa gore spomenutom nuzgrednom prugom, duga je približno oko 10 klm. Za izgradnju ove pruge zajedno sa uspostavom skladišta i dopremom drva preliminirana je svota od 50.000 kruna, što čini 5000 K po kilometru.

Na koncu imao bi još primjetiti, da je poželjno, da se izradba osnove i sama izvedba gradiće željeznice bezuvjetno povjeri vlastitom šumarskom stručnom osoblju, koje je prema svojoj tehničkoj spremi tim radnjam potpuno doraslo, te da se odustane od prvobitne nakane, po kojoj bi se radnje imale predati kojemko inžiniru. *T. G.*

Status kr. državnih šumarskih činovnika u kraljevini Ugarskoj prema proračunu za god. 1909 U prošlom broju Šum. lista donjeli smo status kr. drž. šum. činovnika u Hrvatskoj i Slavoniji, a sada donamo status kr. drž. šum. činovnika u Ugarskoj t. j. onih kr. šumarskih činovnika, koji ili vode upravu u ukotarenim občinskim, gradskim i dr. šumama, ili služuju kod šumskih nadzorništava.

U kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji jesu te dvije službe spojene u jednu, te ju obavljaju šumarski tehničari kod političke uprave, pak zato držimo da će tu gospodu zanimati kako je udešen status njihovih sudrugova u Ugarskoj.

Štatus a) središnjeg i vanjskog osoblja, koje vodi upravu u ukotarenim šumama:

Čin. razred.	Broj mesta.	Značaj.	Plaća.
V.	1	minist. savjetnik	1 mjesto sa 10.000 K i paušal za slugu 600 "
VI.	7	šum. nadsavjetnik	1 mjesto sa 6.400 "
VII.	32	šum. savjetnik	{ 1 " " 5.400 " 31 " " 4.800 "
VIII.	66	šum nadinžinir	66 " " 3.600 "
IX.	72	šum. inžinir	{ 3 " " 3.200 " 13 " " 2.900 " 56 " " 2.600 "
X.	53	šum. inž. prist.	{ 1 " " 2.200 " 52 " " 2.000 "
XI.	19	šum. inž. kand.	19 " " 1.400 "
	27	šum. inž. vježb. sa pripomoći od	1.000 "
zatim			
VII.	1	nadzornik izmjere sa	4.800 "
VIII.	1	šumski nadmernik sa	4.800 "

Ukupno 279 mesta.

b) središnjega i vanjskoga osoblja kod šumskih nadzoričtva:

Čin. razred.	Broj mesta.	Značaj.	Plaća.
V.	1	zem. nadšumarnik	1 mjesto sa 12.000 K
VI.	4	šum. nadsavjetnik	{ 1 " " 7.200 " 3 " " 6.400 "
VII.	21	{ 20 šum nadzorn. 1 zem. nadz. lova	{ 9 " " 6.000 " 4 " " 5.400 " 8 " " 4.800 "
VIII.	13	šum. podnadzor.	{ 1 " " 4.400 " 12 " " 3.600 "
IX.	8	šum. podnadzor.	{ 2 " " 2.900 " 6 " " 2.600 "

Ukupno 47 mesta.

Ispit za činovnike računarske struke kod gospodarstvenih ureda imovnih obćina u bivšoj hrv.-slav. vojnoj Krajini. — Taj ispit obdržavan je kod šum. odsjeka kr. zem. vlade, odjela za unut. poslove dne 15. i 16. travnja t. g. pod predsjedanjem g. Andrije Borošića kr. zem. šum. nadzornika I. raz., a ispiti povjerenici bijahu: gg. Ivan Grčević kr. račun. savjetnik i Ante Kern kr. zem. šumar nadzornik II raz. Na 15. travnja bijahu obdržavani pismeni ispit, te su kandidati imali odgovoriti na slijedeća pitanja:

1. Sto je proračun, čemu služi, tko, do kada, po kojim podacima i u kojem obliku se sastavlja?
2. Odkada je određen porez na šume, u koje hrpe su šume razvrstane i koliki je prosječni porezni stavak za pojedine hrpe po katastralnom jutru?
3. po kojem se zakonu odmjeruje obskrbnina činovnicima, njihovim udovama i sirotama, te koje isprave mora predložili udova ako joj suprug umre u aktivnoj službi?

Ispit je dovršen na 16. travnja a položili su gg: Vjekoslav Bubanj šum računarski pristav ogulinske im. občine, Ivan Jerbić protustavnik otočke im. občine i Pavle Petrović blagajnički vježbenik petrovaradinske im. občine, dočim je jedan kandidat reprobovan.

Elementarna nepogoda uslijed poplave. Zimus je vodostaj Dunava narasao te šumu zem. zaj. Erdut poplavio mjestimice u visini od 120 cm. Za ovog visokog vodostaja napravio se čvrst led, koji se je uz jedno i dvogodišnje sadjenice čvrsto držao. — Prije no što se je led počeo taliti, pao je vodostaj Dunava za 40 do 50 cm u dva puta, i kroz taj nagli odicaj vode spustio se je naglo dva puta led.

Pošto je led bio čvrsto spojen sa sadjenicama, to je on sadjenice kad se je naglo spustio, na dva mesta prelomio, tako da je veoma veliku štetu nanio posadjenim 21 000 komada vrbovih sadjenica. Ovo je svačak veoma riedka prirodna nepogoda, ali tim žalostnija, što je mnogo truda uloženo oko pošumljenja šume z. zaj. Erdut, koje je radi čestih poplava i onako veoma tegotno.

Pošumljene sadjenice stavljene su na panj, odnosno po mogućnosti su ispravljene, pak ako ne bude ponovne dugotrajne poplave nade je, da će ponovno iz žilja i panjeva potjerati.

Elementarna nepogoda uslijed sniega i leda. Mjeseca studenoga 1908. stradale su šume kotara slatinskog i virovitičkog od jakog leda i sniegoloma.

Primerni uzrok samog pojave leži u naglom padu temperature između 8. i 9. studenoga, kojemu je dne 8. studenoga poslije podne predhodila kiša sa solikom. Kapljice kiše i zrnca solike skrutilile su se uslijed naglog sniženja temperature i stvorile krhku okorinu, koja je obuhvatila sve tanje grane i ogranke. Tom je pojavom ne samo povećana površina, na koju se je gomilao daljni ledeni materijal, već ujedno povećala i težina samoga granja. Jače je ovaj pojav došao do izražaja kod četinjača nego kod listača, jer kod onih prvih su ogranci uslijed zelene čelinje (iglica) bili upravo inkrustirani debelim masama leda. Koliki je tlak tim prouzročen, razabire se iz toga, što su se čitave grane duboko savile a mlada stabalca posve povalila.

Možda ne bi došlo do jačih oštećivanja drvlja, da nije bilo još jednog sekundarnog pojave, padanje vlažnoga sniega. Na oledjenim granama našao je taj snieg, uslijed povećane površine, jače uporište i p o izvodio tako znatni veći pritisak. Uvelike je pogodovala pritisku sniega znatna kolikoća lišća, koja se je još nalazila na stablima, povećajući tlačenu površinu. Imenito vriedi ovo za hrast klinjak, koji često uzdrži lišće sve do u proljeće.

Znamenito su stradala stabla koja su radi jakog pristupa svjetla razvila množinu granja. Na takovim su stablima pošumljene ne samo jače grane, već i mnogo deblo poimenice ona za brzovjane stupove.

Manje su oštete prouzročene u onim mlađim hrastovim branjevinama, koje još nisu prošle stadij čišćenja, samo su povalone, pa je posve sigurno, da će se do proljeća pridići i oporaviti. Naprotiv su branjevine, koje su jesenā čišćene i proredjivane, jako stradale, jer je pošumljeno mnogo i mnogo mlađe stabalce, koje je baš prije sniegoloma iz sklopa došlo na osamu.

O represivnim mjerama nije moglo biti govora, jer su takove u velikoj mjeri neprovedive. U voénjacima i parkovima pokušalo se je stresanjem sniega sa grana i loženjem vatre kraj visokih stabala.

O otrovu naših vodozemaca. 1. Za pjegasti d a ž e n j a k (štur) — Salamandra maculosa, je iz akvarijuma poznato, da nadražen može ribe usmr̄iti time, što u vodi izlučuje otrovnu sluz iz svojih žlijezda, koje se nalaze po tijelu rasute. Taj otrov se zove samandrin ili salamandrin. Ako dodje u želudac, prouzročuje žestoko bljuvanje, a već 2 miligrama toga otrova uštrcano pod kožu psa, usmrte ga. Ako taj otrov padne na golu kožu, to svrbi, a na sluznici prouzročuje upale.

2. I m o č o r o d (štur) — Triton cristatus, izlučuje iz kože otrovan sok, koji donešen u krv životinja, ove pod pojavima ukočenosti usmr̄ćuje. Taj otrov nješto slabije djeluje nego li daždenjakov. Mladi poluglavci, jednoga i drugoga nemaju otrova, zato ih druge životinje i proždiru, ali odrasle ne.

3. Žabe n. pr. krastače imadu takodjer po svem tijelu bradavičaste žlijezde, osobito iza ušiju, iz kojih izlučuju otrovne sokove. — Calmel je u tim sokovima našao methyl-carbylamin i methyl carbylaminu kiselinu, dva još slabo poznata spoja, koja kada dodju u krv drugih životinja, strijelovito djeluju na živčani sustav i obore mu djelovanje. Od tih spojeva potiče i posebna duha žabja. Osim toga se u žabjoj sluzi nalazi jedna sastavina koja na koži prouzročuje svrbež i zažarine. Osobito zlo djeluje na sluznicu ustiju, nosa i očiju, koje dobjiju silnu upalu. Ta se sastavina, zove phrynin. Žiba listača i još neke druge u šumi živuće, štrcaju od sebe njekoliko metara čitave kaplje soka na neprijatelja i tim se brane.

Zato kada se kroz proljeće, ljeto i jesen na svakom koraku po šumama susrećemo sa gori spomenutim životinjicama, moramo s njima oprezno postupati.

N. P. K-ić.

Naputak za sastav gospodarstvenih osnova i programa, koji je izdan naredbom kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove, od 23. travnja 1903. broj 23.152., glede sastavka gospodarstvenih osnova i programa, te godišnjih drvosječnih i ogojnih predloga po zakonu od 26. ožujka 1894 i t. d., može se dobiti kod ravnateljstva pomoćnih ureda spomenute kr. zem. vlade u Zagrebu, uz cienu od 1 K po komadu.

Izkaz o uplaćenoj članarini p. n. gg. članova I. razreda i članova podupirajućih, te uplaćene predbrojnine za Šum. list u razdoblju od 1. siječnja do 31. ožujka 1909.* — Članovi I. razreda: Abramović Nikola 10 K; Agić pl. Oskar 10 K; Brausil Makso 2 K 50 fl.; Boor Dragutin 10 K; Blažić Dinko 10 K; Brosig Ljudevit 10 K; Benak Vinko 4 K; Borošić A. 10 K; Bona pl. Marino 10 K; Boellein Koloman K 10; Brosig R. 10 K; Bilinski Stanko 10 K; Basara Teodor 10 K; Bönel Julio 10 K; Cesarić Gjuro 10 K; Dojković Vilim 10 K; Dianovsky Pavao 10 K; Dremil Oskar 4 K; Dmitrović Radivoj 10 K; Fischbach Robert 10 K; Georgievic Teodor 22 K; Grund Hugo 10 K; Grčević Ivan 10 K; Gröger Fran 10 K; Gulin Josip 5 K; Grdinic Matija 10 K; Hohoos

* Zadnji izkaz uplate nalazi se u Š. I. br. 3. — 1909.

Ivan 2 K 50 fil.; Haydu pl. Rudolf 2 K 50 fil.; Hantisch Franjo 20 K; Hanika Ivan 10 K; Ištaković Blaž 10 K; Janussek Stjepan 2 K 50 fil.; Jakopec Josip 10 K; Kovačević Gavro 10 K; Koprić Andrija 15 K; Kayser pl. Aleksander 2 K 50 fil.; Kundrat Emil 2 K 50 fil.; Kozjak Slavoljub 30 K; Kosović Bogoslav 10 K; Kern Ante 10 K; Koča Gjuro 1 K 82 fil.; Krček Izidor 10 K; Kranjc Božo 20 K; Kadernoška Dragutin 10 K; Kreč Milivoj 10 K; Lachner Dragutin 2 K 50 fil.; Lach Gustav 10 K; Lončarević Andrija 30 K; Lazić Jovo 14 K; Ljutić Mihajlo 7 K; Metlaš Jovo 10 K; Marton Gjuro 2 K 50 fil.; Masztics Gustav 2 K 50 fil.; Mladenov Belčov 12 K; Madjarević Ivan 10 K; Maslek Mile 10 K; Matić Jovan 6 K; Milutinović Sava 5 K; Neferović Franjo 23 K; Nagy Vinko 10 K; Nešković Borivoj 8 K; Odžić Vladimir 30 K; Ostojić Dušan 5 K; Peić Obrad 10 K; Popović Dušan 15 K; Polaček Dragutin 10 K; Potočnjak Vjenceslav 10 K; Perc Vilim 10 K; Pleša Nikola 5 K; Prpić Stjepan 10 K; Prpić Petar 10 K; Petrović Stevan 10 K; Petroff Georgi 10 K; Ružička August 2 K 50 fil.; Rosmanith Albert 2 K 50 fil.; Renner Antun 4 K; Ringl Gustav 10 K; Stanić Jovan 5 K 27 fil.; Stanković Velimir 10 K; Stromszky Ladislav 2 K 50 fil.; Simonffy Akos 2 K 50 fil.; Steller Slavoljub 2 K 50 fil.; Stanić Dane 20 K 50 fil.; Seidel Oskar 10 K; Szentgyörgyi Ljudevit 10 K; Svoboda Bogdan 10 K; Slapničar Eduard 10 K; Sablić Rudolf 10 K; Škorić Milan 10 K; Simunović Živan 10 K; Tordony Emil 2 K 50 fil.; Thuransky pl. Bela 2 K 50 fil.; Trötzer Dragutin 10 K; Tropper Ivan 10 K; Tomljenović Antun 10 K; Ulreich Gyula 10 K; Ugrenović Aleksander 4 K; Vidale Jaromir 16 K; Vlahović Ilija 10 K; Weiner Milan 10 K; Zec Dušan 4 K; Žerdik Lambert 10 K; Žegarac Pavle 5 K.

Podupirajući članovi: Vlastelinstvo Illok 20 K; imovna občina slunjska 20 K; imovna občina 1. banska 50 K; imovna občina 2 banska 80 K; imovna občina brodska 400 K; imovna občina petrovadinska 100 K; imovna občina gjurjevačka 200 K; imovna občina križevačka 200 K; vlastelinstvo Vukovar 50 K; grad Zagreb 20 K; grad Petrinja 20 K; grad Koprivnica 20 K; grad Karlovac 20 K.

Predbrojnici; Kr. šum. ravnateljstvo u Zagrebu 160 K; kr. nadšumar. ured u Vinkovcima 100 K; kr. šumski ured na Sušaku 110 K; Šumarska škola u Sarajevu 12 K; Gospod. učilište u Križevcima 12 K.

Austrijski 23. šumarski kongres 1909. obdržavan je u Beču dne 26. ožujku t. g. pod predsjedanjem Karla grofa Buquoym uz sudjelovanje izaslanika većine austrijskih šumarskih društava. Glavni predmet rasprave bila je tema: „K reformi lokalne tarife austrijskih državnih željeznica“, o čemu je izvjestio rektor visoke škole za kulturu tla profesor Julius Marchet. Zatim je zemaljski šumarski nadzornik dr. Rudolf Jugovic izvjestio o ukotarivanju (Beförsterung) t. j. o namještenju šumara za mali i srednji šumski posjed.

Ispravak. Na strani 150. „Šumarski lista“ broj 4. od ove godine podkrala se je u računu tiskarska pogriješka. U redku od zdola ima se naime umjesto: $461:240 = 1\cdot84\%$, čitati $441:240 = 1\cdot84\%$.

Uplata članarine.

U smislu ustanova § 7, al. 2. društvenih pravila imala se je ovo-godišnja članarina podmiriti do konca ožujka t. g. Veliki dio članova nije još dosada svoje članarine uplatio i tako svojoj dužnosti prema društvu udovoljio.

Gg. društveni članovi, a naročito oni, koji članarinu još i za minule godine duguju, umoljavaju se stoga, da zaostalu članarinu što prije uplatiti izyole.

Hr.-slav. šumarsko društvo imade a pretek svojih obveza, koje se izpuniti moraju, pak se stoga i društvena uprava pouzданo nadá, da će gg. društveni članovi pospješnom uplatom svoje članarine pružiti joj sredstva, da društvenim obvezama pravodobno i podpuno bude udovoljiti mogla.

Predsjedništvo hrvatsko-slavonskoga
šumarskoga društva.

Molba.

Pošto gg. šumari često dolaze u priliku, da dadu svoje mnjenje o dopustivosti paljenja vapnenice i potrebi množine ogrieva za izpaljenje vapnenica, te što nadalje imaju prilike upoznati se sa načinom gradnje takovih vapnenica, to onu gg. šumare, koji su se za vapnenice pobliže zanimali, umoljavamo najuljudnije, da bi nam u svrhu studija, koli gradnju vapnenica razne veličine i raznih vrstih gradnje, uz naznaku dimenzije u običajnoj mjeri, toli i običajni način, kako se opredjeljuje potrebna količina drva po onima, koji vapnenicu pale, priobčiti izvolili.

Uredništvo.

Dopisnica uredništva.

A. P. i T. G. u N. G. te A. R. u Z. Na pripisanom najliepša hvala, upotrebili smo odmah, preporničamo se i nadalje.

G. V. u P. J. R. i N. K. u P. poslali smo sve brojeve počamši od početka ove godine.

J. Š. u P. reklamirani broj 3 od t. g. postali smo Vam ponovno.

J. Sch. u G. Gj. E. u O., S. D. u St. i P. Ž. u M. adresu smo ispravili prema Vašoj želji.